БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 188 (19.564). • 1986 йил 15 август, жума • • Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети 1986 йил 3 июль куни «Правда» газетасида босилган «Ошкора сансалорлик» сарлавҳали мақола тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қарорда айтиладики, «Правда» газетаси эълон қилган «Ошкора сансалорлик» мақоласида катта аҳамиятга молик масалалар ўртага қўйилган. Уй-жой проблемасини жадал ҳал этиш вазифаси янги, самарали ечимларни қатъият билан қидириб топиш ва жорий этишни, прогрессив лойиҳалардан, қурилишнинг индустриал методларидан актив фойдаланишни, маблағ ва ресурсларни тежаб-тергаб сарфлашни, ишларнинг юксак сифатли бўлишини қатъий тақозо этади. Бу ишда сансалорлик, сусткашлик, бепарволикка йўл қўйиб бўлмайди.

ЛенЗНИИЭП институтининг ленинградлик архитекторлари 1970 йилда уй-жойларнинг кам харажат билан кўплаб квартира олиш имконини берадиган кўп қиррали системасини ишлаб чиққан эдилар. Лойиҳа авторлари ва Ленинград шаҳри қурувчилари эксперимент тариқасида қурилган уй учун 1973 йилда СССР Министрлар Советининг мукофоти билан тақдирландилар.

СССР Гражданқурилиши ишлари давлат комитети ва лойиҳа институтининг собиқ раҳбарлари мазкур системага ижобий баҳо бериш билан чекланиб, ўн йил давомида лойиҳаларни ишлаб чиқишни ниҳоясига етказиш ва уларни Ленинград шаҳрида ҳам, мамлакатнинг бошқа

(Давоми иккинчи бетда).

ҚАЙТА ҚУРИШ БАРЧАГА ТААЛЛУҚЛИДИР

Совет кишиларининг оддий иш кунлари ижодий меҳнат билан тўлиб-тошган. Уй-фикр ва режалар амалий ҳаракатларда рўёбга чиқарилмоқда. Хўжалик жараёнларига кўпроқ жўшқинлик бахш этишга, ишлаб чиқаришни, меҳнат унумдорлигини ўстириш суратларини оширишга муваффақ бўлинди. Социал вазифалар яхшироқ ҳал этилмоқда. Ярим йил мобайнида кўпроқ уй-жойлар фойдаланишга топширилди, ишга туширилган социал-маданий ва маиший объектлар кўпайди.

Тўғри, эришилган натижаларга маҳлиё бўлиш учун ҳали эрта. КПСС XXVII съезди белгилаб берган турмуш мароми ҳозир бизнинг кечагидек ишлашимизга йўл қўймайди. Ҳар бир коллектив олдида турган катта вазифалар ҳам бунга имкон бермайди. Энг катта, асосий ишлар ҳали олдинда. Бутун ишимизни зудлик билан қайта қурмай туриб, уларни амалга ошириб бўлмайди. Бунда шу ишларни мураккаб иқтисодий ва сиёсий вазифаларни актив ҳал этиб, туб силжишларга эришиб, йўл-йўлакай амалга ошира бориш керак.

Қайта қуриш — сермаъно сўз. У барчага ва ҳар бир кишига тааллуқли бўлиб, экономиканинггина эмас, шу билан бирга ижтимоий ҳаётнинг бошқа барча томонларини: социал муносабатларни, сиёсий системани, маънавий-идеологик соҳани, партия комитетлари ҳамда бошланғич партия ташкилотларининг, барча кадрларимизнинг иш услуби ва методларини қамраб олади. Аслини олганда, қайта қуриш — чинакам революциядир. Бу — одамларнинг ақли ва қалбидаги, уларнинг психологиясидаги ва ҳозирги даврни тушунишларидаги бурилишдир. Туб бурилишларга дадиллик билан бориш, қатъий ўзгартишлардан чўчимаслик керак.

Редакция почтасига келаётган кўпгина хатларда: «Қайта қуришни қандай олиб бориш керак. Конкрет нима иш қилиш лозим!» — деган айни бир хил савол берилмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев Хабаровскдаги актив кенгашида ана шу саволларга жавоб қайтарди. Кимнингдир янгича ишлай бошлашини кутиб турмасдан ҳаракат қилиш керак. Ишни ҳамма ўзидан бошлаши керак. Ўзининг гражданлик позициясини белгилашдан ва сиёсий, меҳнат фаолиятини активлаштиришдан бошлаш лозим. Топширилган иш учун, пировард натижалар учун жавобгарликни кучайтиришдан бошлаш керак. Ҳар бир киши «гард»ни қоқиб ташлаб, бамисоли тозаланиши, ҳамма нарсани виждонан, ўз олдидаги ва халқ олдидаги масъулиятни кўпроқ ҳис этиб бажариш вазифасини қўйиши лозим. Бегиланган режаларнинг амалга оширилиши учун ҳам талабчанлик қилиш пайти келди. Бунда юзхотирчилик қилмай, қатъий талабчанлик қилиш керак.

Ҳеч ким жадаллаштириш жараёнидан четда қолмаслиги лозим. Қайта қуриш ишлари бир вақтнинг ўзида юқорида ҳам, қуйида ҳам олиб борилиши лозим. Қайта қуриш бошқарув ҳамма босқичларини, сиёсий ва давлат раҳбарлигининг барча бўғинларини қамраб олиши ҳамда ишлаб чиқариш коллективларидаги қайта қуриш билан боғланиши керак. Ижтимоий ҳаётнинг барча соҳадаги проблемаларини қатлам бақатлам олиб ташлаш, ўз умрини яшаб бўлган нарсалардан халос бўлиш, масалаларни ижодий, дадил ҳал этиш лозим бўлади. Ишчи ва министр, партия ходими ва олим ўз ишларини кучайтиришлари керак.

Қайта қуриш жамиятда шундай муҳит яратилишини тақозо этадики, бундай муҳит одамларни йиғилиб қолган сусткашлик ва лоқайдликни бартараф этишга, ишда ва турмушда социализм принципларига, бизнинг дунёқарашимиз ва турмиш тарзимизга мос келмайдиган ҳамма нарсалардан халос бўлишга йўналтирган бўлур эди. Афсуски, сўзда янгича ишлаш тарафдори бўлиб, аммо ишни эскичасига олиб бораётган кишилар ҳали оз эмас. Баъзилар эса ҳатто «қайта қуриш» сўзини ҳам қийинчилик билан айтмоқдалар, янгиланиш жараёнини сал бўлмаса жамият негизларини ларзага келтириш, деб билмоқдалар. Қайта қуришнинг чинакам моҳиятини яхшироқ тушунтириб бериш, сусткашлик қилишни афзал билиб, ишни ўзибўларчиликка ташлаб қўйган кимсаларни эса серғайрат одамлар билан алмаштириш лозим. Ишлаб чиқаришдаги масалаларни ҳал этишда ҳам, социал проблемаларни ҳал этишда ҳам одамларнинг реал иштирок этишини ҳамма жойда таъминлаш — партия комитетларининг вазифасидир.

Экономика — энг муҳим вазифа. Экономикани янги изга, жадаллаштириш суръатларига ўтказиш ғоят катта сиёсий, социал натижалар ва бошқа натижаларга эга бўлади. Хўжалик механизмини такомиллаштиришга, фан-техника тараққиётига яна ҳам кўпроқ эътибор бериш, унинг сифат жиҳатини таъминлаш керак. Партия ташкилотлари қайсарлик қилиб, эскирган технологияга ёпишиб олаётган кимсаларни жиддий равишда тўғрилаб қўйишлари лозим. Партия съезди сифат проблемасини умуммиллий вазифа қилиб қўйди. Ҳар томонлама ўйланган ташкилий—техникавий қарорлар, интизомни мустаҳкамлаш, ҳамма жойда тартиб ўрнатиш ҳисобига ишлаб чиқариш фаолиятини яхшилаш керак бўлади. Одамларнинг турмуш шароити меҳнат унумдорлигига, жамоат кайфиятига таъсир ўтказади. Бу ҳақда унутиб қўйилаётган, у орқага суриб қўйилаётган жойларда ҳеч қандай самара йўқ. Социал соҳа учун раҳбарларга нисбатан ғоят қатъий талабчанлик қилиш керак.

Жадаллаштириш партия ташкилотлари қандай ҳаракат қилаётганликларига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир. Партия ташкилотлари янги ғояларни юзага келтиришлари, янгича ёндашувларни ишлаб чиқишлари, КПСС XXVII съезди қарорларини сўзсиз амалга ошириш учун мусобақани авж олдиришлари лозим. Ишни олға силжитиш учун конкрет нима қилиш кераклигини ҳар бир тармоққа, ҳар бир коллективга татбиқан аниқлаб олиш — партия ташкилотларининг бурчидир. Кўпгина жойларда ҳамма нарса аввалгидек қолаётганлиги: ташаббускорлик лоқайдликка, ҳатто ошкора қаршиликка дуч келаётганлиги учун ҳам шундай қилиш зарур.

Кўп нарса кадрларга, уларнинг демократия кенгайтирилаётган, омманинг ташаббускорлиги авж олдирилаётган шароитда ишлай билиш маҳоратига боғлиқ. Одамлар ҳузурида бўлиб, уларни қабул қилинган қарорлардан хабардор этаётган, бажарилган ишлар тўғрисида ҳисобот бериб, у ёки бу ҳолатда қандай иш тутиш ҳақида маслаҳатлашаётган, биргаликда ўйлаётган раҳбарлар муваффақиятга эришмоқдалар. Коллективнинг донишмандлиги — энг мураккаб вазифаларни ҳал этиш калитидир.

Советлар ўзларининг қудратли потенциалини авж олдириб боришлари керак. Кўпгина партия комитетлари Советларга ортиқча ҳомийлик қилиб, уларнинг ишини ҳам бажараётганликлари ҳеч кимга сир эмас. Баъзи хўжалик ходимларининг ҳам маҳаллий органларга нисбатан тегишли даражадаги ҳурмати етишмайди. Улар баъзида Советларнинг шаҳар транспортини ривожлантириш, ободонлаштириш билан шуғулланиш, уй-жойлар, социал-маданий ва маиший объектлар барпо этиш тўғрисидаги талабларига қўл силтамоқдалар. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган қарори Советларнинг роли ҳамда масъулиятини кучайтириб, ҳуқуқларини кенгайтиради. Қарор изчиллик билан рўёбга чиқарилиши тўғрисида жон куйдириш керак.

Партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида камчиликларга, дабдабабозлик ва сафсатабозликка, қоғозбозлик ва бюрократизмга нисбатан тоқат қилмаслик муҳити қарор топмас экан, ҳеч қандай қайта қуришни амалга ошириб бўлмайди. Лекин номи аниқ айтилган, камчилик ва нуқсонларнинг илдизларини фош этувчи, уларга барҳам бериш усулларини кўрсатиб берувчи принципиал, бунёдкорлик руҳидаги танқид лозим. Жон куйдириш, эришилган натижалар билан қаноатланиб қолмаслик руҳини қўллаб-қувватловчи танқид керак.

В. И. Ленин ошкораликни образли қилиб жароҳатни даволайдиган шамшир, деб атаган эди. Ошкоралик турмушимизнинг нормаси, доимий, узлуксиз жараён бўлиб қолиши керак. Бунда оммавий ахборот ва пропаганда воситаларига катта роль берилмоқда. Аммо маҳаллий матбуот ҳозирча эски издан бормоқда. Газеталар эса партия комитетларининг қиёфаси бўлиб иш услуби ва методларини, раҳбарлик даражасини кўзгудагидек акс эттиради. Партия комитети ишларни қайта ташкил этса, матбуот ҳам худди шундай қайта ташкил этади.

Ҳамма жойда катта ишлар авж олиб бормоқда. Қайта қуриш-умумхалқ иши. У барчага тааллуқли бўлиб, ҳамма жойда ва ҳар жиҳатдан амалга оширилиши керак.

(«Правда» газетасининг 13 августдаги бош мақоласи).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «1986/87 ўқув йилида меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқишини ташкил этиш тўғрисида»ги масалани кўриб чиқди.

Қабул қилинган қарорда таъкидланадики, жамиятнинг янги вазифалар томон бурилиши, халқнинг, ҳар бир меҳнат коллективининг ижодий потенциали ана шу вазифаларни ҳал этишга жалб қилиниши мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришнинг, ижтимоий ҳаёт ҳамма жиҳатларини такомиллаштиришнинг энг зарур шартидир. КПСС XXVII съездининг ана шу стратегик йўл-йўриқларини амалга оширишда сиёсий ва иқтисодий ўқишнинг роли катта.

Партия XXVII съезди ўртага қўйган вазифалар коммунистларда, халқнинг кенг табақаларида КПСС ички ва ташқи сиёсати актуал масалаларига, бу сиёсатни амалда рўёбга чиқаришнинг форма ва методларига қизиқишни оширди. Янги ўқув йилида ҳозирги замон марксча-ленинча тафаккурининг ғоят катта ютуғи бўлган партия съезди қарорларини чуқур ўрганишни таъминлаш асосий вазифа бўлиб қолади. Съезднинг мамлакат ички тараққиёти хусусиятларига ҳамда ядро асри шароитида жаҳон майдонида вужудга келаётган вазиятга оид янги умумлашмалари ва хулосаларига жиддий эътибор берилиши зарур.

Съезднинг асосий ғояларини ўзлаштириш совет кишиларига ижодий, ривожланувчи таълимот, тўғри ҳаракат, учун дастуруламал бўлган марксизм-ленинизмни эгаллашда ёрдам бериши, давлат ва жамоат ишларини бошқаришда, мамлакатимизда давом этаётган демократик жараёнларда меҳнаткашларнинг янада кенгроқ иштирок этишларига, уларнинг оқилона хўжалик юритиш ҳамда самарали, тўла куч билан меҳнат қилиш қобилиятларини кучайтиришга кўмаклашмоғи керак.

Ўқишни шундай ташкил этиш муҳимки, у жонли, конкрет олиб борилсин, тингловчиларнинг меҳнат ва ижтимоий фаолияти характерини, уларнинг билими, социал тажрибаси даражасини тўла ҳисобга олсин. Партия ишлаб чиққан новаторларча ёндашишни ўзлаштириш ҳаётнинг барча актуал масалалари юзасидан манфаатдорлик билан фикрлашиб олиш асосида, меҳнат коллективлари, умуман жамият ҳал этаётган амалий вазифалар билан узвий боғлиқ ҳолда ишчанлик, ижодкорлик вазиятида ўтиши керак. Тингловчиларда ўқишга қизиқишни сўндирадиган, унинг самарадорлигини камайтирадиган расмиятчилик, қуруқ сафсатабозлик ва мавҳумликдан қатъий халос бўлмоқ лозим.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, округ, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига 1986/87 ўқув йилига ўз вақтида тайёргарлик кўришни таъминлаш ва бу ўқув йилини юксак ташкилий ва ғоявий-назарий савияда ўтказишни топширди.

Ўқишнинг ҳамма формаларини мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш проблемаларини ўрганишга бўйсундириш таклиф этилди. «Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш — КПССнинг стратегик йўли» мавзуи сиёсий маориф системасининг асосий таълим курси, деб ҳисоблансин. Унда партия XXVII съезди ўртага қўйган вазифаларнинг ҳал этилиши боғлиқ бўлган асосий омиллар: хўжалик юритиш ва экономикани бошқариш механизмини такомиллаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш учун шароит яратиш, меҳнат ташаббускорлигини бутун чоралар билан ривожлантириш ва социал адолатни қарор топтириш, социалистик демократия ва халқнинг ўз-ўзини бошқарувини янги босқичга кўтариш омиллари ўз ифодасини топиши лозим. Совет жамиятини ривожлантиришнинг актуал масалалари СССРнинг социализм мамлакатлари билан ҳар томонлама ҳамкорлигининг янги вазифалари ва имкониятлари, қардош партиялар тажрибасидан фойдаланиш билан чамбарчас боғлиқ ҳолда дунёдаги ҳозирги аҳвол проблемалари, тараққиёт ва реакция кучлари ўртасидаги курашнинг бориши ва унинг истиқболлари билан боғлиқ ҳолда кўриб чиқилиши лозим.

Меҳнаткашларнинг иқтисодий таълими системасида халқ хўжалиги турли тармоқларининг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олиб «Ишлаб чиқаришни интенсивлаш» курсини табақалаштирилган ҳолда ўрганиш ташкил этилсин.

Биринчи машғулотни «Ўн иккинчи беш йиллик — мамлакат социал-иқтисодий тараққиётида туб бурилиш беш йиллиги» мавзуига бағишлаш тавсия этилди.

1986/87 ўқув йилида партия ташкилотларига коллективларнинг хусусиятларини ҳамда тингловчиларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолияти характеридан келиб чиқиб, ўқишнинг формаларини танлаб олиш ҳуқуқини бериш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Партия ташкилотлари, пропагандистлар ўқишни XXVII съезд, КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми ўртага қўйган вазифаларни амалда ҳал этиш билан, йиллик планлар ва мажбуриятларни бажариш, меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш учун, хўжалик юритишнинг янги методларини жорий этиш учун кураш билан пухта боғлаб олиб боришлари лозим. Ўқиш давомида тингловчиларнинг асосий ишлаб чиқариш фондларидан самарали фойдаланишга, материал — хом ашё ва ёқилғи-энергетика ресурсларини тежашга, меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилашга, коллективларнинг, бригадалар, участкалар, цехлар, фермаларнинг ишларини хўжалик ҳисоби асосида қайта қуришга оид конкрет таклифларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, айни пайтда кишиларнинг психологияси ва хулқ-атворини, уларнинг топширилган ишга муносабатини ўзгартириш лозим.

Партия комитетларига ўрганилаётган масалаларни чуқур таҳлил қилиш билан тингловчиларни қизиқтира оладиган, назариянинг ҳаёт билан мустаҳкам боғлиқлигини таъминлашнинг янада таъсирчан форма ва методларини мунтазам излайдиган, яхши тайёргарлик кўрган пропагандистлар ва лекторлар, олимлар ва ижодкор зиёлилар билан бирга XXVII съезд қарорларини пропаганда қилишга партия, совет, хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол комитетлари раҳбарларини ҳам актив жалб этиш тавсия қилинди.

Пропагандистлар ва ўқиш ташкилотчилари билан семинарлар, ахборот бериш мақсадидаги учрашувлар ўтказиш, КПСС XXVII съезди кўрсатмалари асосида ҳозирги вақтда партия ва давлат ҳал этаётган энг муҳим масалалар юзасидан зарур йўл-йўриқлар бериш уларни методик справка ва статистика материаллари билан таъминлаш таклиф этилди. Юксак профессионал маҳоратни, нотиқлик санъатини эгаллашда лекторлар ва пропагандистларга ёрдам бериш зарур.

КПСС Марказий Комитетининг Пропаганда бўлимига, Экономика бўлимига, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Бутуниттифоқ сиёсий-маорифи уйига ўқув планлари ва программаларини, методик материалларни, дарсликларни, ўқув ва кўргазмали қуролларни тайёрлаш ва нашр этишни таъминлаш топширилди.

Министрликлар ва идоралар, хўжалик ҳамда касаба союз органлари, типовой программаларга тегишли тармоқлар ва ишлаб чиқаришнинг ўзига хос хусусиятларини, илғор тажрибаларни, қайта қуриш шароитида коллективлар ишининг конкрет вазифаларини акс эттирувчи зарур қўшимчалар киритишлари шарт.

Сиёсий адабиёт нашриётига: «В. И. Ленин социалистик қурилиш тўғрисида», «Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш — бутун партия, бутун халқ вазифасидир» тўпламларини, «Жадаллаштириш стратегияси» ўқув қўлланмасини нашр этиш; Агросаноат нашриётига, Касаба союз нашриётига, «Экономика» нашриётига иқтисодий таълим системаси учун ўқув қўлланмалари нашр этиш топширилди.

«Коммунист», «Партийная жизнь», «Политическое самообразование», «Агитатор» журналларида илмий ва ишлаб чиқариш-оммавий журналларда, марказий партия газеталарида ўрганилаётган курслар юзасидан назарий ва методик материалларни мунтазам ёритиб бориш белгилаб қўйилди.

КПСС Марказий Комитетининг Пропаганда бўлимига ва Экономика бўлимига, иттифоқдош республикалар компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка, область, округ, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига КПСС XXVII съезди қарорларига мувофиқ, 1986 йил 1 декабрига қадар сиёсий ва иқтисодий таълим системасини бундан кейин қайта қуриш юзасидан таклифларни тайёрлаш ҳамда уларни 1987 йил биринчи кварталида партия ташкилотларида, матбуотда кенг муҳокама қилиш тавсия этилди. Диққат-эътибор таълимнинг давр руҳига, совет кишиларининг қизиқишлари ва эҳтиёжларига мос келадиган энг самарали форма ва методларини ишлаб чиқишга, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумидан кейин марксча-ленинча таълим соҳасида тўпланган барча қимматли тажрибаларни умумлаштиришга қаратилсин.

Келгуси ўқув йилидан экспериментлар ўтказиш ҳамда ўқишни ташкил этишга замонавий ёндашувларни синаб кўриш, сиёсий ва иқтисодий таълим ҳамда меҳнаткашларни тарбиялаш, қардош партиялар тажрибасини ўрганиш системасида истиқболли структуравий ўзгаришларни аниқлаш учун фойдаланиш зарур, деб топилди.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев 12 август куни МХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, МХР Буюк Халқ хурали Президиумининг Раиси Ж. Батмунх билан учрашди.

М. С. Горбачев дўстона суҳбат чоғида КПСС, совет халқи партия XXVII съезди қарорларини бажариш соҳасида актив ижодий иш олиб бораётганликлари тўғрисида сўзлади. Ташкилотчилик ва сиёсий иш, иқтисодий ҳамда социал ривожланишга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга раҳбарликнинг услуб ва методлари такомиллаштирилмоқда. Халқ хўжалиги барча тармоқларини ўстиришнинг жўшқин суръатларига, юксак самарадорлик кўрсаткичларига, социал соҳада чуқур ижобий ўзгаришларга эришишга қаратилган чора-тадбирлар изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга, деб таъкидлади М. С. Горбачев, хўжалик ва маданий қурилишнинг муҳим соҳаларидаги ижобий силжишлар хотиржамлик ва лоқайдлик учун асос бўлолмайди. Ҳали кўпгина мураккаб ва қийин проблемаларни ҳал этиш лозим. Партиянинг диққат-эътибори ва иродаси, совет халқининг куч-ғайрати мана шунга қаратилган. Совет раҳбарлари мамлакатнинг Узоқ Шарқ районларини ривожлантиришга, мана шу районларнинг бойликларини халққа хизмат қилдиришга, Узоқ Шарқда йирик халқ хўжалик комплексини яратишга асосий аҳамият бермоқдалар.

Ж. Батмунх МХР меҳнаткашлари МХРП XIX съездининг қарорларини тўла-тўкис маъқуллаб, кутиб олганликлари тўғрисида ахборот берди. Съезд қарорлари экономикани, халқ фаровонлигини янада юксалтириш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш, ташаббускорлик ва масъулиятни кучайтириш, мамлакатни ривожлантиришда ички резервлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланиш борасидаги катта ва қизғин ишга йўналтирмоқда. Съезд қарорларини рўёбга чиқариш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди ва улар амалга оширила бошланди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва МХР аҳолисини озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилашдан иборат тармоқ программасини бажаришга, чорвадорларнинг меҳнати ва турмушига оид масалаларга алоҳида эътибор берилмоқда. МХРП социалистик қурилишда СССРнинг ҳамда бошқа қардош мамлакатларнинг тажрибасидан, шунингдек замонавий фан ва техника ютуқларидан ижодий фойдаланиш соҳасидаги ишларни кучайтирмоқда.

Учрашув қатнашчилари кенг кўламдаги ва ғоят хилма-хил Совет — Монголия ҳамкорлигига юксак баҳо бердилар. Айни вақтда бу соҳадаги мавжуд резервлардан ҳали асло тўлиқ фойдаланилмаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Икки томонлама иқтисодий алоқаларнинг самарадорлигини янада ошириш вазифаси муҳим бўлиб қолмоқда. Иккала мамлакатнинг ҳамкорлик қилувчи ташкилотлари тежамкорлик режимини мустаҳкамлашга, 2000 йилгача бўлган даврда СССР билан МХР ўртасидаги иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантириш узоқ муддатли программасининг талабларига мувофиқ, моддий ҳамда молиявий ресурслардан ғоят самарали фойдаланилишига эришишлари зарур.

М. С. Горбачев ва Ж. Батмунх АҚШ урушқоқ доираларининг айби билан халқаро вазиятда кескинлик сақланиб қолаётганлигидан ташвиш билдирдилар. Шундай шароитда социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва жипслигини янада кучайтириш, ядро уруши хавфини бартараф этиш, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш борасида келишиб олинган йўлни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда уларнинг тобора актив баҳамжиҳат ҳаракати биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

Осиё—Тинч океан регионида содир бўлаётган ва умуман тинчлик тақдирини кўп жиҳатдан белгилаб бераётган жараёнларнинг роли таъкидлаб ўтилди. Мазкур регионда тинчлик, ҳамкорлик, яхши қўшничилик муносабатларини йўлга қўйиш зарурлигига қатъий ишонч билдирилди. Ж. Батмунх Осиё ва Тинч океан ҳавзаси мамлакатларининг хавфсизлигини мустаҳкамлаш, қурол-яроғларни, аввало ядро қуролларини чеклаш ва камайтириш манфаатларига мос бўлиб тушадиган янги совет ташаббусларига юксак баҳо берди. МХРнинг ушбу регион давлатлари ўртасидаги муносабатларда куч ишлатилишини истисно қиладиган механизмни яратиш тўғрисида МХРП XIX съезди тасдиқлаган таклифи, шунингдек КХДР, Вьетнам, Лаос ва Кампучиянинг ҳаммага маълум тинчликсеварлик ташаббуслари ана шу ғоялар билан ҳамоҳангдир.

Самимий вазиятда ўтган учрашув икки қардош партия ва мамлакатнинг муҳокама этилган барча масалалар юзасидан қарашлари тўла бирлигини тасдиқлади.

* * *

М. С. Горбачев Ж. Батмунхга Ленин ордени топширди. Ж. Батмунх СССР билан МХР халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришдаги улкан хизматлари, тинчлик ва социализмни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшганлиги учун ҳамда туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан ана шу мукофотга сазовор бўлди.

(ТАСС).

ПАРТИЯ БЕЛГИЛАГАН ЙЎЛДАН

ҚАРШИ, 13 август. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда 211-Қарши сайлов округи сайловчилари Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев билан учрашдилар.

— Ҳозирги учрашув, — деди И. Б. Усмонхўжаев, — партия билан халқ турмушидаги масъулиятли даврда ўтмоқда. Мамлакатда давом этаётган қайта қуриш жараёни ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларини ўз ичига олмоқда. Партия XXVII съездининг ва КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленумининг қарорлари ҳамма ишларнинг боришига чуқур таъсир ўтказмоқда.

Республикада халқ хўжалигини ривожлантириш суръатларини ошириш тенденцияси белгиланди. Кўпгина меҳнат коллективлари ишлаб чиқаришни интенсивлашнинг партия билан ҳукумат белгилаган режаларини амалий равишда рўёбга чиқаришга актив киришдилар. Бўшашувчанлик ва хўжасизликни, қолоқлик ва турғунликни бартараф этишга муваффақ бўлинган жойларда ишлар тузала бошлаганини съезддан кейинги иш якунлари тасдиқлаб турибди. Ташаббус кучайганлиги натижасида республикада саноат маҳсулотини реализация қилиш етти ойлик плани 332 миллион сўмлик миқдорда ошириб бажарилди. Ўтган йилга нисбатан ишлаб чиқариш қувватлари, уй-жой, социал-маданий-маиший объектлар кўпроқ ишга туширилди. Аҳолининг турмуш даражасини янада ошириш таъминланди. Бу муваффақиятларни мустаҳкамлаш керак. Бутун халқнинг актив меҳнат қилиши — бу мақсадга эришишнинг бош йўлидир.

Бироқ республикада қайта қуриш ҳозирча суст бормоқда. Бир қанча корхоналарда ҳали ҳам штурмчилик, «ялпи кўрсаткич» кетидан қувиш давом этмоқда. Сифат, самарадорлик сари, раҳбарликнинг янги методлари сари бурилиш қийинчилик ва оғирлик билан рўй бермоқда. Бироқ партия программавий ҳужжатларни муваффақиятли амалга ошириш йўлини қатъият билан давом эттиравериши хусусида, қайта қуриш жараёнига халақит берадиган ҳамма иллатларга қарши кескин кураш олиб бориши хусусида ҳеч ким шубҳаланмаслиги керак. Республикада ҳали бу ишда сусткашлик қилаётган, жадалликни таъминламаётган, ўзибўларчилик ва хотиржамликка йўл қўяётган министрликлар, идоралар, бирлашмалар ва корхоналар бор. Меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари пасайиши, капитал маблағларни ўзлаштириш топшириқларини барбод қилиш фактлари содир бўлмоқда.

Қашқадарё областида яқин йилларда минерал-хом ашё, меҳнат ресурслари ва бошқа ресурслардан комплекс фойдаланиш асосида ишлаб чиқарувчи кучларни жадал ривожлантириш кўзда тутилганлигини И. Б. Усмонхўжаев уқтириб ўтди. Беш йиллик мобайнида 11 та индустриал объектни қуриш белгиланган, бу объектлар саноат ишлаб чиқариши ҳажмини анча кўпайтириш имконини беради. Бундай программалар республиканинг ҳамма областларида ишлаб чиқилган.

Бу режаларни муваффақиятли бажариш учун экономикадаги салбий тенденцияларни бартараф қилиш зарур. Ўтмишдаги хатоларни такрорламаслик, бутун диққат-эътиборни энг замонавий фан-техника негизида корхоналарни реконструкция қилишга қаратиш муҳимдир. Халқ хўжалигининг барча тармоқларида маҳсулот сифатини яхшилаш тадбирлари комплексини амалга ошириш алоҳида аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистоннинг ёқилғи—энергетика базасини ривожлантириш истиқболи кўп жиҳатдан Қашқадарё области билан боғланганлиги таъкидлаб ўтилди. Бу ерда нефть, конденсат ва газ конлари борлиги аниқланди, республика «зангори ёқилғиси»нинг 80 проценти шу ердан қазиб олинмоқда ва қайта ишланмоқда. Бу йил Муборак ва Шўртан газ комплекслари яхшироқ ишлай бошлади, Ўрта Осиёдаги энг катта Толлимаржон ГРЭСи қурила бошланди.

Бироқ областда иқтисод ва тежамкорлик учун кураш унчалик авж олдирилмаган. Натижада йил бошидан буён 24 миллион киловатт-соат электр энергия ортиқча сарф қилинди.

Капитал қурилиш самарадорлигини кўтариш — бошқа бир муҳим вазифадир. Пайсалга солинадиган қурилишларга барҳам бериш пайти келди. Иш шундай ташкил қилинсинки, ҳар бир объектда, қурилишда план бажариладиган бўлсин. Социал - маданий - маиший объектлар, уй-жой қурилишига алоҳида эътибор берилиши керак, бу соҳада ҳам қилинадиган ишлар кўп. Қарши шаҳридаги уйсозлик комбинати суст суръатлар билан реконструкция қилинмоқда. Ҳозирги вақтда корхона қувватининг атиги ярмисидан фойдаланилмоқда.

Сайловчиларнинг диққат-эътибори агросаноат комплексини ривожлантириш масалаларига қаратилди. Баҳористон, Қарши, Чироқчи, Косон ва Қамаши районлари хўжаликларида ғўза ривожланиши анча орқада қолганлиги учун кескин танқид қилинди. Колхоз ва совхозларда техника сусткашлик билан ремонт қилинмоқда, сувдан оқилона фойдаланилмаяпти. Сув камчиллигини бартараф этиш учун ажратилган маблағлар самарасиз сарфланмоқда, ем-хашак тайёрлаш суръатлари паст. Учрашувда виждонан қилинган ҳалол меҳнатни ҳар томонлама рағбатлантириш, жамиятдаги соғлом муҳитни мустаҳкамлаш, бу муҳит чуқур томир ёйиши учун сабот билан ишлаш зарурлиги таъкидланди. Ичкиликбозликка ва алкоголизмга қарши, меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш билан боғлиқ бўлган масалалар ўртага қўйилди. Шундай муҳит вужудга келтирилсинки, порахўрлар, давлат мулкига кўз олайтирувчилар, ташмачилар, чайқовчилар, жамият ҳисобига бойлик орттиришга ҳирс қўйган ҳамма кишилар ялпи нафратга дучор бўлсинлар. жазоланишлари муқаррарлигини билиб олсинлар.

Сўзга чиққан кишилар И. Б. Усмонхўжаевнинг депутатлик фаолиятини маъқулладилар, область ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантиришга қаратилган бир қанча таклифларни айтдилар.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

ҚАРШИ, 14 август. (ЎзТАГ). Бугун Қашқадарё область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг катта группасига СССР орден ва медаллари топширилди. Улар бу мукофотларга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва қайта ишлаш юзасидан ўн биринчи беш йиллик топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини бажаришдаги муваффақиятлари учун сазовор бўлдилар.

Баҳористон районидаги «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводининг бош чўпони Ч. Бернаев, Китоб районидаги «Зарафшон» совхозининг бош чўпони Х. Боймирзаев, Қамаши районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг механизатори Г. Жўраев, Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхозининг бригадири А. Э. Хайитовларнинг меҳнати Ленин ордени билан тақдирланди.

Нишон районидаги «Нишон» давлат наслчилик заводининг бош чўпони Ч. Дўлановга, «Облколхозстрой» трести Шаҳрисабз механизациялашган кўчма колоннасининг бригадири Х. Қаюмовга, Шаҳрисабз районидаги «Социализм» колхози звено бошлиғи Н. Мисировага, Қарши районидаги «Ленинизм» совхозининг сувчиси С. З. Шоевга, Косон район агросаноат бирлашмаси ремонт-ишлаб чиқариш корхонасининг электр пайвандчиси К. Шернаевга Октябрь Революцияси ордени топширилди.

Ватаннинг юксак мукофотларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси И. Б. Усмонхўжаев топширди. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

регионларида ҳам уй-жой қурилиши практикасига жорий этиш юзасидан актив тадбирларни амалга оширмадилар.

Давлат комитетининг бир қатор раҳбарлари ҳам (Пономарев, Розанов, Кохановский ўртоқлар) уй-жойларнинг тежамли лойиҳаларини кенг қўлланиш соҳасида дурусит иш олиб бормадилар.

Илғор ечимларни жорий этишга бундай муносабатда бўлиш СССР Граждан қурилиши ишлари давлат комитети мамлакатда шаҳарсозлик сиёсатига раҳбарликни тўла таъминлаолмаётганлиги, шаҳарлар ва аҳоли истиқомат жойларининг меъморий қиёфасини яхшилаш, қурилиш сифатини ошириш соҳасидаги ишлар суст натижасидир. Кўпинча лойиҳалар жамоатчиликнинг кенг муҳокамасисиз тасдиқланади.

Қарорда СССР Граждан қурилиши ишлари давлат комитетида [illegible] турғунлик, қолоқлик сақланиб қолаётганлиги уқтириб ўтилади. Илмий ечимлар ва тавсиялар паст савияда бўлиб, қурилишнинг энг муҳим эҳтиёжларидан орқада қолиб кетди. Комитетнинг кўпгина ходимлари, илмий тадқиқот ва лойиҳа ташкилотлари таклиф этилаётган янгиликни, илғор ғояларни қабул қилмайдилар, ўзлари тавсия этмаган таклифлар ва лойиҳаларни кўпинча кўриб чиқмай қайтариб юбордилар.

Комитет уй-жой-граждан қурилишини такомиллаштириш масалаларида кўпинча министрликлар, идоралар, маҳаллий органлар изидан бормоқда, [illegible] Партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми талаблари руҳида қайта қуриш суст амалга оширилмоқда.

СССР Граждан қурилиши ишлари давлат комитетининг раиси ўртоқ И. Н. Пономарев [illegible] олиб, унга бошқармалар ва ташкилотларнинг раҳбарларига нисбатан талабчанликни оширмаганлигини, комитет қарамоғидаги барча системалар ишини қайта қуришда сусткашлик қилаётганлигини кўрсатиб ўтди ва ундан ўз фаолиятини тубдан яхшилашни талаб қилди.

СССР Граждан қурилиши ишлари давлат комитети [illegible] ка олишни таъминлаш, ташаббускор, принципиал мутахассисларни актив қўллаб-қувватлаш, сансалорлик, сусткашлик ва консерватизм барча кўринишларига кескин партиявий баҳо бериш, топширилган иш участкасига виждонан муносабатда бўлмаётган ходимларга нисбатан қатъий талабчанлик кўрсатиш таклиф этилди.

[illegible] тадбирларни амалга ошираётганликлари, уй-жой қурилиши сифати яхшиланишини, таннархи арзонлаштирилишини ва қурилиш ҳажми кўпайтирилишини таъминлашлари эътиборга олинди.

ЎЗБЕКИСТОН—ЧЕРНОБИЛГА

ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИГА БИНОАН

Ўзбекистон меҳнаткашлари Чернобиль АЭСидаги авария оқибатларини тугатиш учун олиб борилаётган ишларни диққат-эътибор билан кузатиб турибдилар. Касби ва ёши турли бўлган неча юз минглаб кишилар бошига кулфат тушган чернобилликларга ёрдам фондига пул ўтказишни ўзларининг бурчлари деб билдилар. Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институтида студентлар қурилиш отрядининг эллик жангчиси эса уларга Макаров районида коттежлар қурилишида иштирок этиш ишониб топширилганидан ниҳоятда мамнундирлар. Бу уйларда хавфли зонадан кўчирилган чернобилликларнинг оилалари яшайдилар. Киев областига бориб келган энергетика факультети комсомол комитетининг секретари Бахтиёр Ҳусанов қуйидагиларни гапириб берди:

— Қурилиш раҳбарлари ҳамюртларимизнинг меҳнати тўғрисида миннатдорлик билан гапирмоқдалар. Колонишино қишлоғида уларнинг иштироки билан ўнлаб уйлар қурилди. Студентлар чодирларда яшамоқдалар. Кунлик топшириқларни бажаришмагунча, ҳавозадан тушмайдилар. Қурилиш отряди аъзолари украинлар зилзиладан кейин Тошкент шаҳрини тиклашда нақадар катта ғайрат-шижоат билан ишлаган бўлсалар, улар ҳам Киев областида шундай ишлашга қарор берганликларини айтдилар. Эндиликда бутун мамлакатга машҳур бўлиб кетган 904-счётига Ўзбекистоннинг турли шаҳар ва қишлоқларидан пул маблағлари келиб турибди. Тошкентдаги «Подъёмник» бирлашмаси коллективи бир кун текинга зарбдор меҳнат қилиб, ишлаб топилган 6 минг сўмдан кўпроқ маблағни чернобилликларга ёрдам фондига ўтказди. Хоразм сув хўжалиги бошқармаси коллективи турдош корхоналар ўртасидаги социалистик мусобақа ғолиби деб топилиб, 6388 сўмлик мукофотга сазовор бўлган эди. Бошқарма ходимлари бу маблағни умумхалқ ёрдами фондига ўтказдилар. Ғиждувондаги пахта тозалаш заводи, ип йигирув фабрикаси, сопол буюмлар заводи ходимлари ҳам меҳнат вахтасида туриб, бир кунлик иш ҳақини 904-счётга юбордилар.

(ЎзТАГ мухбири).

ОЛИМЛАР ҲИММАТИ

Дўстликнинг қадри дўст бошига ташвиш тушганда билинади. А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институти ходимлари йиғилишида шу ҳақда гапирилди. 1966 йилги Тошкент зилзиласи пайтида табиий офатни бутун мамлакат халқлари бир жону бир тан бўлиб бартараф этишгани эсланди. Ўшанда қисқа фурсатда миллионлаб тошкентликлар учун шинам турар-жой бинолари, ҳамма қулайликларга эга бўлган медицина, савдо ва маиший хизмат иншоотлари қуриб берилган эди.

Чернобилликлар бошига мусибат тушгани ҳақидаги хабар барча қатори ўзбекистонлик адабиётшунос олимларни ҳам ташвишга солди. Улар бир кунлик иш ҳақларини Чернобиль фондига ўтказишга бир овоздан қарор қилдилар. Бу ёрдамнинг умумий ҳажми қарийб 2600 сўмни ташкил этади.

Ғ. МАҲМУДОВ.

РАСМИЙ АХБОРОТ

МАҲСУЛОТ ЕТКАЗИБ БЕРИШ ТОПШИРИҚЛАРИНИ БАЖАРИШ—МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг шартномада кўзда тутилган маҳсулотлар ва товарларни етказиб бериш топшириқларини бажариш юзасидан масъулиятини ошириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қарорда сўнгги вақтларда шартномалар ва мажбуриятлар бўйича маҳсулот етказиб бериш ишининг аҳволи бирмунча яхшиланганлиги таъкидланади. Аммо шартномавий интизомнинг аҳволи ҳали КПСС XXVII съезди талабларига жавоб бермайди.

Хўжалик, партия ва совет органлари зиммасига барча меҳнат коллективларининг маҳсулот етказиб бериш юзасидан топшириқлар ва мажбуриятларни аниқ-пухта бажаришини таъминлаш вазифаси юкланди. 1987 йилнинг 1 январидан бошлаб бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар хўжалик фаолиятига баҳо беришда тузилган шартномаларга мувофиқ тарзда ишлаб чиқариш—техника мақсадларида қўлланиладиган маҳсулотлар ва халқ истеъмоли товарларини етказиб бериш топшириқлари ҳамда мажбуриятларининг 100 процент бажарилиши асосий мезон бўлиб қолади.

Қўйилган вазифанинг бажарилишини таъминлаш мақсадида министрликлар ва идораларга, корхоналар ҳамда ташкилотларга маҳсулот ишлаб чиқариш топшириқларини ва моддий ресурслар учун фондларни маълум қилиш муддатлари белгиланмоқда. СССР Госснабига манфаатдор министрликлар ва идоралар иштирокида маҳсулот етказиб беришни ташкил этишни яхшилаш тадбирларини амалга ошириш ҳамда 1986—1988 йилларда истеъмолчи ўзи турган жойда СССР Госснаби системасидаги корхоналар орқали вагон ёки контейнер нормасидагидан камроқ миқдорда истеъмолчиларни маҳсулот билан таъминлашга ўтиш топширилди.

СССР министрликлари ва идораларининг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг асосий диққат-эътибори маҳсулот етказиб бериш шартномаларида белгилаб қўйилган қоидаларнинг бузилаётганлиги фактларига қаратилди. Шу нарса белгилаб қўйилдики, маҳсулот етказиб берувчи тақдим этилган план актларининг белгиланган тартибида кўзда тутилган миқдордаги маҳсулотлар ва товарларни етказиб бериш шартномаларини тузишдан бош тортганида, етказиб бериш учун шартномалар тузилмаган маҳсулотлар ва товарлар маҳсулот етказиб бериш топшириқлари ҳамда мажбуриятлари бажарилганлиги ҳақидаги ҳисоботларда етказиб берилмаган, деб ҳисобланади.

Давлат планини ва шартномавий интизомни мустаҳкамлаш мақсадида маҳсулот етказиб берувчилар зиммасига маҳсулотлар ва товарлар етказиб бериш муддатларини чўзиб юборганликлари ёки маҳсулотлар ва товарларни етказиб бермаганликлари учун белгиланган муддатлардан кечиктирмай жарима тўлаш мажбурияти юкланди. Улар белгиланган жаримани ўз вақтида тўлашдан бош тортганларида ушбу жарима бир ярим ҳисса кўп миқдорда ундириб олинади. Энергия таъминоти ташкилотлари истеъмолчиларни электр ва иссиқлик энергияси, сув ва газ билан таъминлаш бўйича топшириқлар ва мажбуриятларни бажармаганликлари учун жазо чора-тадбирларининг акцептсиз тартиби жорий этилади. Бу жазо чоралари талаб қилиш ҳуқуқи маълум қилинганидан кейин олти ой мобайнида амалга оширилади.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларидаги бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларда план топшириқлари ва шартномавий мажбуриятларни бажаришнинг амалда ўзини оқлаган иқтисодий рағбатлантириш янги механизми оммалашмоқда. Ана шу иқтисодий рағбатлантиришнинг янги механизмига мувофиқ, моддий рағбатлантириш фондига ажратмаларнинг мутлақ миқдори маҳсулот ва товарлар етказиб бериш топшириқлари ҳамда мажбуриятларининг бажарилишига қараб оширилади (камаяди). Бунда мазкур фонд маҳсулот ва товарлар етказиб бериш топшириқлари ҳамда мажбуриятлари тўла бажарилганида 15 процент кўпаяди, бажарилмай қолган топшириқлар ва мажбуриятларнинг ҳар бир проценти учун 3 процент миқдорида камаяди. Моддий рағбатлантириш фонди маҳсулот ва товарлар етказиб бериш мажбуриятларининг бажарилмаганлиги учун ундириб олинган жарима миқдорида камаяди. Лекин бу миқдор мазкур фонд пландаги ҳажмининг 20 процентидан ортиб кетмаслиги керак.

1987 йилнинг 1 январидан бошлаб маҳсулот реализация қилиш ҳажми бўйича план бажарилганлиги учун бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбар ходимларига мукофот тузилган шартномаларга ҳамда ташқи савдо ташкилотларининг буюртма-нарядларига мувофиқ, маҳсулот ва товарлар етказиб бериш топшириқлари ҳамда мажбуриятлари 100 процент адо этилган тақдирдагина тўланиши қарорда кўзда тутилди. Мазкур ходимларга хўжалик фаолиятида эришилган бошқа натижалар учун ҳам мукофот тўлашда маҳсулот ва товарлар етказиб бериш топшириқлари ҳамда мажбуриятларининг қандай бажарилганлиги ҳисобга олинади.

ЁҚИЛҒИ БИЛАН ТАЪМИНЛАШНИ ЯХШИЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети «Ўн иккинчи беш йилликда аҳолини ва коммунал-маиший корхоналарни ёқилғи билан таъминлашни яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

СССР ҳукумати аҳолини ва коммунал-маиший корхоналарни ёқилғи билан таъминлашда жиддий камчиликлар борлигини таъкидлаб, СССР министрликлари ва идораларига ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ўн иккинчи беш йилликда аҳолини ва коммунал-маиший корхоналарни юқори сифатли ёқилғи билан таъминлашни тубдан яхшилаш учун комплекс тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишни, ёқилғи ишлаб чиқариш топшириқларини бажариш устидан ҳам, уни аҳолига етказиб бериш устидан ҳам қаттиқ контрол ўрнатишни, шунингдек, рўзғор эҳтиёжлари учун ёқилғининг маҳаллий турларидан фойдаланишни кенгайтириш, шу жумладан, ўтиндан фойдаланиш, шаҳарлар ва бошқа аҳоли пунктларини марказлаштирилган тартибда иссиқлик билан таъминлашни ривожлантириш, коммунал-маиший корхоналарда ёқилғи, электр ва иссиқлик энергиясидан тежаб-тергаб, оқилона фойдаланишни таъминлаш чора-тадбирларини кўришни топширди.

1986—1990 йилларда аҳоли учун ва коммунал-маиший эҳтиёжлар учун сортли кўмир, торф ва улардан брикетлар ишлаб чиқариш, шунингдек, тегишли корхоналарни қуриш, реконструкциялаш ҳамда техника жиҳатидан қайта жиҳозлашни жадаллаштириш юзасидан конкрет топшириқлар белгиланди.

СССРнинг тегишли министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига, Москва шаҳар ижроия комитетига ва Ленинград шаҳар ижроия комитетига 1986—1987 йилларда аҳолига ёқилғи етказиб беришни (ҳозир коллектив шартномаларга кўра, ёқилғи олаётган ишчи ва хизматчиларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда) халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари қарамоғидаги шаҳар, район ёқилғи таъминоти ташкилотлари орқали уюштиришни ниҳоясига етказиш таклиф этилди. Мазкур тартибда ёқилғи билан таъминлашга ўтиш 1988 йилдан бошлаб тегишли министрликлар (идоралар), халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари ва касаба союзлари Советлари билан келишиб олинган графикка мувофиқ, коллектив шартномаларда кўзда тутилган ёқилғи бериш шартларига кўра амалга оширилиши белгилаб қўйилди. Ёқилғи билан таъминлаш ташкилотлари орқали аҳолига ёқилғи сотилаётганида коллектив шартномаларига кўра берилиши лозим бўлган ёқилғи ана шу шартномаларда кўрсатилган нархларда сотилади.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига қуйидагилар топширилди:

1986—1987 йилларда шаҳарлар ва қишлоқ жойларда зарур миқдорда ёқилғи омборлари ва базалари қуриш;

ёқилғи билан таъминлаш ташкилотларининг омборларидан сотиладиган қаттиқ ёқилғи шаҳар аҳолиси учун умумфойдаланишдаги автотранспорт ва ёқилғи таъминоти ташкилотларининг транспорти билан, қишлоқ аҳолиси учун колхоз, совхоз транспорти, иттифоқдош республикалар Давлат агросаноат комитетларининг корхоналари ва ташкилотлари транспорти билан ташилсин. Халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларига бу мақсад учун қайси идорага бўйсунишларидан қатъи назар, корхоналар ва ташкилотларнинг автотранспортини фойдаланишга жалб этишга рухсат берилди.

Шаҳарлар ва қишлоқ жойларда гражданлардан ёқилғини уйга етказиб бериш тўғрисида олдиндан буюртмалар қабул қилиш уюштирилсин;

СССР Госплани, СССР Госснаби ҳамда ВЦСПС билан келишган ҳолда аҳолини ёқилғи билан таъминлаш тартиби тўғрисида низом, шунингдек, аҳолига ёқилғи сотиш нормаси ишлаб чиқилиб 1987 йилнинг 1 январигача тасдиқлансин.

Ёқилғи билан таъминлаш ташкилотларини ривожлантириш ва аҳоли ҳамда коммунал-маиший корхоналарни ёқилғи билан узлуксиз таъминлаш учун шахсий жавобгарлик автоном республикалар Министрлар Советлари ва халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари раислари зиммасига юкланди.

(ТАСС).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва уларни қайта ишлашда ўн биринчи беш йиллик топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини бажаришда эришган ютуқлари учун Навоий область агросаноат комплекси меҳнатчиларидан икки юзга яқин киши СССР орден ва медаллари билан тақдирланди.

Томди районидаги Балимонов номли совхоз бош чўпони Б. Боқтибоев, Учқудуқ районидаги «Авангард» совхози бош чўпони Т. Жугинисовлар меҳнати Ленин ордени билан тақдирланди. Бош чўпонлар — Хатирчи районидаги «Олтинсой» совхозидан Р. Бобоёров, Нурота районидаги давлат наслчилик хўжалигидан А. Бўриқулов ҳамда Навбаҳор районидаги Охунбобоев номли колхоз механизатори Д. Раҳматуллаев Октябрь Революцияси ордени билан мукофотландилар.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши илғорларига Ватаннинг юксак мукофотларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. А. Антонов топширди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Наманган область комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг сектор мудири ўртоқ Зоя Степановна Золованни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги ҳамда республика гўшт ва сут саноатини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси учун Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети чорвачилик маҳсулотлари етиштириш, тайёрлаш ва қайта ишлаш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Мирали Абдуллаевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашдаги хизматлари учун Тошкент шаҳар 394-болалар боғчасининг мудираси ўртоқ Одила Исмоиловна Умархўжаевага «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган халқ маорифи ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуотдаги кўп йиллик самарали иши, актив ижтимоий фаолияти учун «Муштум» журналининг бош рассоми ўртоқ Эмиль Солижонович Рўзибоевни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

МАМЛАКАТ БЎЙЛАБ САФАРГА

Судан Республикаси Бош министри 13 август куни Москвадан Тошкентга жўнаб кетди. У Совет ҳукуматининг таклифига биноан мамлакатимизга расмий визит билан келган.

Внуково аэродромида самолёт пиллапояси олдида Судан ҳукумати бошлиғини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. В. Тализин кузатиб қолдилар.

Кузатиш маросимида СССР министри С. П. Буренков, СССР министрларининг биринчи ўринбосарлари С. Ф. Ахромеев, Ю. М. Воронцов, Н. Д. Комаров, Б. Е. Паноков, Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари А. И. Качанов, бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Судан Республикасининг СССРдаги элчихонаси дипломатия ходимлари бор эдилар.

Аэродромда Судан Республикаси ва Совет Иттифоқи Давлат байроқлари кўтарилди, учиш майдонида Москва гарнизонининг фахрий қоровули саф тортди. Оркестр иккала мамлакатнинг Давлат гимнларини ижро этди.

Н. И. Рижков билан С. ал-Маҳди совет жангчилари сафи олдидан ўтдилар.

Тантанали кузатиш маросими фахрий қоровулнинг ўтиши билан ниҳоясига етди.

Мотоциклчилар фахрий эскорти ҳамроҳлигидаги автомашиналар кортежи аэропортга қараб йўл олган Москва кўчалари ва майдонларида Судан республикаси ҳамда СССР Давлат байроқлари, табрик сўзлари ёзилган транспарантлар осилган.

Бош министрнинг мамлакат бўйлаб сафарида СССР министри Н. Ф. Васильев, СССРнинг Судандаги элчиси Е. В. Мусийко, шунингдек Суданнинг СССРдаги элчиси А. К. Фадлалла ҳамроҳлик қилмоқдалар.

(ТАСС).

СУДАН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ МИНИСТРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Мамлакатимизда расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Судан Республикаси Бош министри Содиқ ал-Маҳди 13 август куни Ўзбекистон пойтахтига келди.

Тошкент аэропортида Судан ҳукумати бошлиғини ва унга ҳамроҳ бўлган кишиларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. А. Каримов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар

Олий мартабали меҳмон шарафига аэропортда Судан республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари кўтарилди.

Мотоциклчилар фахрий эскорти ҳамроҳлигидаги автомашиналар кортежи ўтган Тошкент кўчалари ва майдонларига Судан, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари, араб, рус ва ўзбек тилларида табрик сўзлари ёзилган транспарантлар осилган.

Шу куни Содиқ ал-Маҳди Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов ҳузурига ташриф буюрди. Меҳмон республикани социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш масалалари Ўзбекистонда қандай ҳал этилаётганлиги билан таништирилди.

Бўлиб ўтган суҳбатда Судан ҳукумати бошлиғининг мамлакат бўйлаб сафарида ҳамроҳлик қилаётган СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Н. Ф. Васильев, СССР Ташқи ишлар министрлиги бўлим мудирининг ўринбосари И. Д. Кузнецов иштирок этдилар. Судан Республикасининг СССРдаги элчиси Авад ал-Карим Фадлалла, Совет Иттифоқининг Судандаги элчиси Е. В. Мусийко улар билан бирга бўлдилар.

Содиқ ал-Маҳди Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрди.

* * *

Расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Судан Республикаси Бош министри Содиқ ал-Маҳди 14 август куни Ўзбекистон билан танишишни давом эттирди.

Тошкентда, Парадлар хиёбонида Судан ҳукуматининг бошлиғи Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди. Оркестр Судан Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнларини ижро этди. Гулчамбар қўйиш маросими фахрий қоровулнинг тантанали юриши билан тугади.

Содиқ ал-Маҳди Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик ва узумчилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасини бориб кўрди. В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройини, Ўзбекистон пойтахтининг бошқа диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

Меҳмон Самарқандга сафар қилиб, у ердаги қадимий меъморий ёдгорликларни, шаҳарнинг янги қурилиш районларини томоша қилди. (ЎзТАГ).

СУСТКАШЛИКДАН ЖАДАЛЛАШТИРИШ САРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати доимий комиссиясининг 14 август куни бўлиб ўтган мажлисида Ўзбекистон ССР Қурилиш ишлари давлат комитетининг фан, техника ютуқларини, илғор тажрибани жорий этишга раҳбарлик ва контроллик қилиш борасидаги фаолияти муҳокама қилинди.

Мажлисда сўзга чиққан депутатлар Т. Тошмуҳамедов, Ш. Хайруллаев, Р. Эргашев, Т. Ҳатамов, С.Ислямовлар министрликлар ва идоралар ҳар йили Ўзбекистон ССР Госстройининг янги техникани жорий этиш тўғрисидаги 36—38 топшириғини бажараётганликларини айтиб ўтдилар. Булардан олинаётган иқтисодий самара 11 миллион сўмни ташкил этади. Шу туфайли 1,5 минг тонна цемент, 700 тоннадан зиёд металл тежаб қолинмоқда, меҳнат сарфи камаймоқда.

Госстрой «Главташкентстрой» билан биргаликда планировкаси яхшиланган 16 қаватли уйларнинг истиқболли туркумини қура бошлади. Меҳнатнинг илғор формаларини, сифат жиҳатидан янги материаллар ва конструкцияларни қурилишга жорий этиш юзасидан кўп иш қилинди.

Шу билан бирга, деб таъкидлашди депутатлар, республика Госстройи бўлинмаларида ишни қайта қуриш секин бормоқда, талаб этилаётган жадаллаштириш таъминланмаяпти. Бу эса қурилиш суръатларига, фойдаланишга топширилаётган объектлар сифати ва таннархига салбий таъсир қилмоқда.

Доимий комиссия мажлисида илмий тадқиқотлар самарадорлиги ҳали ҳам паст даражада эканлиги айтиб ўтилди. Ўзбекистон шаҳарсозлик илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институти тармоқнинг етакчи илмий муассасаси бўлгани ҳолда янги техникани жорий этиш топшириғини атиги 68,4 процент бажарди. Лойиҳа институтлари сифатсиз ҳужжатларни тайёрлаб беришни давом эттирмоқдалар, ҳужжатларни топширишнинг белгиланган муддатларини бузмоқдалар. Кўпинча қимматга тушадиган лойиҳалар қайта тузилмоқда. Буларнинг ҳаммаси барпо этилаётган объектларни қимматлаштириб, уларни фойдаланишга топшириш муддатини чўзиб юбормоқда. Масалан, Хўжайлидаги поликлиникаси ҳам бўлган касалхона қиймати лойиҳани ўзгартириш ҳисобига 1,5 баравар ошиб кетди. Бундай мисоллар оз эмас.

Бунинг сабабларидан бири асоссиз равишда қиммат материаллардан фойдаланиш ва ортиқча архитектура безакларидир. Сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистон ССР Госстройи пудратчи қурилиш министрликлари ва идоралари фаолияти устидан контролликни амалга оширишда ўзига бериб қўйилган ҳуқуқ ва ваколатлардан етарлича фойдаланмаётганлигини, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга сезиларли таъсир ўтказмаётганлигини таъкидладилар.

Доимий комиссия республика Госстройига капитал қурилишни жадаллаштиришга қаратилган ягона техника сиёсатини ўтказиш ишини кучайтиришни тавсия қилди. Илғор тажрибаларни, фан-техника ютуқларини амалиётга жорий этиш муддатларини кескин қисқартириш керак. Лойиҳа ташкилотлари самарадорлигини оширишга, энг янги материаллар, буюмлар, конструкциялар кенг жорий этилишига, механизациялаштириш ва автоматлаштиришдан тўлароқ фойдаланишга алоҳида эътибор бериш, лойиҳаларда маҳаллий бинокорлик материалларидан фойдаланишни кўзда тутиш лозим.

Ўзбекистон ССР Қурилиш ишлари давлат комитетига, халқ депутатлари область Советлари ижроия комитетларига қурилиш ва архитектура ишлари органларининг шаҳарлар, аҳоли пунктларини қуришнинг бош планларини амалга ошириш борасидаги фаолиятига раҳбарликни кучайтириш, амалга ошириладиган авторлик назорати таъсирчан бўлишига, қурилиш ташкилотларига реал ёрдам кўрсатиб, уларни қўллаб-қувватлашига эришиш тавсия этилди.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР 102-ЖИЗЗАХ САЙЛОВ ОКРУГИДАН СССР ОЛИЙ СОВЕТИ МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА САЙЛАНГАН ДЕПУТАТНИНГ ВАКОЛАТЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ ТЎХТАТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Ҳ. А. Шоғазатов ўзининг депутатлик ваколатларини соқит қилиш тўғрисида шахсан ариза берганлиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

«СССРда халқ депутатларининг статуси тўғрисида»ги СССР Қонунининг 10-моддасига асосланиб, Ўзбекистон ССР 102-Жиззах сайлов округидан Миллатлар Советига депутат Ҳабибулла Абдумажитович **Шоғазатов**нинг ваколатлари муддатидан илгари тўхтатилган, деб ҳисоблансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1986 йил, 13 август.

Ташаббус қўллаб-қувватланди

Тольятти ишчиларининг қурувчиларга ёрдам бериш, бўш вақтда социал-маданий ва маиший объектларни барпо этишда ҳақ олмай ишлаб бериш тўғрисидаги ташаббусини Сурхондарёда қўллаб-қувватладилар.

Термиз дарё портининг, 2510-автоколоннанинг, Термиздаги бошқа корхоналар ва ташкилотларнинг 300 дан кўпроқ меҳнатчиси шаҳар қурилишларида тўрт шанба ишлаб беришга қарор қилдилар. Кўпгина социалистик мажбуриятларга ана шундай қарор ёзилган қўшимча модда киритилди. Меҳнат коллективлари шаҳар ижроия комитети мувофиқлаштирган ягона график бўйича социал-маданий ва маиший объектлар барпо этишга чиқадилар.

Термизликлар уй-жойларни, ҳунар-техника билим юртини, область касалхонасининг янги корпусларини барпо этишда қурувчиларга ёрдам берадилар.

(ЎзТАГ).

Афғонистонлик меҳмонлар

Афғонистон Демократик Республикасидан келган бир гуруҳ руҳонийлари вакиллари Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда.

Меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

Афғонистонлик мусулмон арбоблари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Шарқшунослик институтида бўлдилар, Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон республика жамияти активлари билан учрашдилар.

АДР руҳонийлари Фарғона водийси областларига сафар қиладилар.

(ЎзТАГ).

Мутахассислар маслаҳати

АВГУСТ РЕЗЕРВЛАРИ ҲАРАКАТГА КЕЛСИН

Ғўза парваришининг қизғин даври — 5—8 август кунлари қардош Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистондан келган ўзаро текшириш бригадалари республикамиз далаларида бўлишди.

Мусобақадош дўстларимиз республика пахтакорларининг катта, қизғин меҳнатини, партия ташкилотларининг ғўза ривожидаги қолоқликни тугатиш йўлида моддий-техника ресурсларини сафарбар этишга қаратилган катта ташкилотчилик ишларини таъкидладилар.

БИЗ, мусобақадош дўстларимиздан улар асосий эътиборни камчиликлар, нуқсонлар ва фойдаланилмаётган резервларга қаратганликлари, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили план ва мажбуриятлари бажарилишини таъминлайдиган даражада пахта ҳосили, бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш учун август ойида нима ишлар қилиш кераклиги ҳақида берган муҳим маслаҳатлари учун, айниқса, миннатдормиз.

Биринчи августгача ҳамма бригадалар, колхозлар, совхозлар, районлар ва областларда вегетациянинг асосий даври якунлари чиқарилди, кўсаклар сони ва кўчат қалинлиги аниқ ҳисоб-китоб қилинди.

Шуни таъкидлаш керакки, **ғўза ривожидаги қолоқлик сақланиб қолмоқда, кўчат қалинлиги гектар бошига ўтган йиллардагидан 8—10 мингта кам, тўпланган кўсаклар сони эса 15—25 процент оз. Агар биз ҳар йили августни қўшимча ҳосил тўплаш ойи, деб атайдиган бўлсак, бу йил планни бажариш учун августда ҳосилнинг ярмидан кўпроғини тўплашимиз лозим.** Республика пахтакорлари олдида ҳеч қачон бундай тиғиз вазифа турган эмас. Демак, ҳосил тақдири мана шу ойда қандай ишлашимизга боғлиқ.

Мусобақадош дўстларимиз баъзи пахта далаларидаги ишлар ҳозирги кун талабларига жавоб бермаслигини таъкидлаб ўтдилар.

Ғўзани суғориш ва сувчилар иши — ўсимлик парваришига кирувчи агротехника тадбирлари ичида муҳим звено ҳисобланади. Сув танқислиги август ойи кун тартибидаги муҳим масала бўлиб қолади. Августда ҳар бир тупда 4—5 кунда биттадан кўсак пайдо бўлади. **Ҳозирги ишимизнинг мақсади — ана шу кўсакни сақлаб қолиш, унинг тўкилиб кетишига йўл қўймасликдир.** Ўрта ва юқори ярусда ҳосил нишоналарининг тўкилиши — суғориш ҳамда ундан кейинги культивацияни кечикиб ўтказилиши натижаси эканлиги пахтакорларга яхши маълум. Бу — ҳар гектар ерда 7—8 центнер ҳосил йўқотилади, деган сўз. Ҳосил элементлари тўкилишининг олдини олиш йўли — чекланган сув ресурсларидан самарали фойдаланиш, суғоришни ўз вақтида сифатли ўтказишдир. Бироқ, **сувдан фойдаланишда катта нуқсонларга йўл қўйилмоқда, карталарнинг айрим қисмлари кўллатиб юборилялти, баъзи ерлар қониб сув ичмаётир, обиҳаёт коллектор-зовур тармоқларига, карта четларидаги йўлларга оқизиб қўйилмоқда.** Бундай манзарани Шофиркон районидаги Ильич номли совхоз, К. Маркс номли колхоз, Вобкент районидаги «Пахтакор», «Ленинград», Свердлов районидаги Калинин номли, Навоий номли хўжаликларда, Қораўзак районидаги «Москва» совхози, Урганч районидаги «Комсомол» колхози, Хонқа районидаги «Ленинград» ва Хива районидаги Дзержинский номли колхозларда кўриш мумкин. Қашқадарё, Навоий ва Жиззах областларининг қатор хўжаликларида суғоришга етарли миқдорда сувчилар ажратилмаяпти, тунги суғориш устидан назорат сусайтириб юборилган. Натижада бу областлардаги хўжаликларда сувдан фойдаланиш коэффициенти 0,65—0,80 ни ташкил этмоқда.

СУҒОРИШ сифатини кескин ошириш — шу куннинг муҳим вазифаси. Ҳар бир бригада ва хўжаликда сувдан фойдаланиш коэффициенти бирдан кам бўлмаслиги, яъни белгиланган норма билан кўзланган майдондаги ғўза қондириб суғорилиши керак. Суғориш нормасига риоя этиш ва суғоришнинг юқори сифатлилиги бригада ишининг асосий кўрсаткичи бўлмоғи лозим.

Ҳозир ғўзалар ўсиб кетган. Шу туфайли суғориш сифатини дала ичига кириб, ҳар бир эгат бўйлаб текшириш даркор. Ҳар бир кишига секундига 5 литр сув тўғри келишини ҳисобга олган ҳолда, сувчилар сонини ошириш талаб этилади. Сувчиларнинг иши кеча-ю кундуз ташкил этилсин. Суғориш группа усулида, қисқа эгатлар орқали ўтказилиши ва суғориш вақти 18—24 соатдан ошмаслиги керак. Майдонларни кўллатиб юбориш, бир метр ҳам ердаги ғўзанинг чўллаб қолишига йўл қўйиш мумкин эмас. Ҳар бир литр сувдан ғоят самарали фойдаланайлик.

Сув хўжалиги ходимлари ўсимлик ҳолатини ҳисобга олган ҳолда бригадалараро ва хўжаликлараро сув оқимининг келишилган аниқ графикларини тузмоқлари, унинг бажарилиши устидан қатъий назорат ўрнатмоқлари лозим. Вегетация даврида кўпгина хўжаликлар ичидаги ариқларга балчиқ тўлиб қолди, ўтлар ўсиб кетди. Бундай суғориш тармоқларини тозалаш керак. Бу қўшимча сув резервидир. **Ҳозир далаларни суғоришгина эмас, намни сақлаш ҳам муҳим. Бунга культивацияни вақтида, сифатли ўтказиш билан эришилади. Кўплаб хўжаликлар ва бригадалар ўсиб кетган, ғўзалар бир-бирига қўшилиб кетганини баҳона қилиб, қатор ораларини культивация қилишни тўхтатиб қўйишмоқда.** Аммо бу йил ғўза ривожланишдан орқада қолаётганини, қатор карталарда унинг бўйи паст ва хатоси кўплиги маълум. Бундай ҳолда ишловни тўхтатиш — ҳосил нишоналарининг оммавий тўкилишига, далаларда бегона ўтларнинг кўпайиб кетишига сабаб бўлади. Қарши районидаги «Қарши» совхозида, Косон районидаги «Партия XXVII съезди», Ҳазорасп районидаги «Октябрь» ва «Партия XXI съезди», Шовот районидаги «Коммунизм», Янгиариқ районидаги «Москва», Хатирчи районидаги Ленин номли ва Куйбишев номли колхозларда, Амударё районидаги «Манғит» ва Кегайли районидаги Энгельс номли совхозларда культивация ўз вақтида сифатли ўтказилмаяпти. Бу ерларда агрономлар ва механизаторлар культиваторларнинг ишчи органларини тўғри танлаш ва ўрнатишни назорат қилишмаяпти, ҳайдов тракторлари юқори тезликда ишлатилмоқда, уларга ҳимоя тўсиқлари ўрнатилмаган, чиқиб турган қисмлари ҳимоя материаллари билан ўралмаган. Натижада, тупроқда кесак кўчиб, ҳосил нишоналарининг узилиб, ўсимликнинг қирқилиб кетишига, ҳатто тракторларнинг қайтиш пайтида уларнинг нобуд бўлишига йўл қўйиляпти.

АВГУСТ ойида культивацияни ҳар бир картадаги ўсимликнинг ҳолатини ҳисобга олган ҳолда табақалаштириб ўтказиш лозим. Механизаторлар ишига баҳо беришда культивация қилинган гектарлар ҳажми эмас, иш сифати асосий кўрсаткич бўлмоғи керак. Ҳамма культиваторлар ҳимоя мосламалари билан жиҳозланмоғи, ишлов чуқурлиги ва кенглиги бирорта ҳам ўсимликнинг нобуд бўлиши, бирорта ҳам ҳосил нишонасининг тўкилмаслигини таъминламоғи даркор. Ҳозир культивацияни 16 сантиметрдан чуқур ўтказиш ўсимликнинг илдиз системасини захалаб қўйиши, унинг ўсиши ва ривожланишига тўсқинлик қилиши ҳамда ғўзанинг вилт билан зарарланишига олиб келишини унутмаслик керак.

Августнинг ўрталари бўлишига қарамасдан Бухоро, Қашқадарё ва Самарқанд областларида ғўза чеканкаси мавжуд майдонларнинг ярмидан кам қисмида ўтказилди. Бу муҳим тадбир Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Андижон областларида асоссиз чўзиб юборилмоқда.

Чеканкани махсус мосламалардан фойдаланиш билангина ўз вақтида сифатли ўтказиш мумкин. Аммо юқорида номлари қайд этилган областларда чеканка қиладиган мосламаларнинг 20—30 процентидан фойдаланиляпти. Бу муҳим иш кўпинча қўлда бажарилмоқда. **Чеканка тугалланмаган ҳамма хўжаликларда ўсимликнинг ҳолатини ҳисобга олиб, механизмларни ишга солиш ва бу тадбирни яқин икки-уч кун ичида тугаллаш даркор.**

Чеканка муддатларини кечиктириб юбориш самара бермайди. Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари жуда тўғри таъкидлаганидек, ҳали кўпгина майдонлардаги ғўзалар ривожланишдан анча орқада, сийраклигича қолмоқда. Бунга асосий сабаб — ноқулай об-ҳаво шароити ва сув танқислигигина эмас, балки ишнинг ёмон ташкил этилганлиги, одам ва моддий-техника ресурсларидан етарли фойдаланилмаганлиги, агротехника тадбирларини вақтида, сифатли ўтказилмаганлигидир. Ўзаро текшириш чоғида ривожланишдан орқада қолган ўсимликларни табақалаштирилган ҳолда парваришланмаётганлигига алоҳида эътибор берилди. Бегона ўтларга қарши кураш ва органик ўғитлардан фойдаланишда йўл қўйилаётган нуқсонлар таъкидланди. Қуйида ўзаро текшириш бригадалари раҳбарлари билдирган эътирозлардан мисоллар келтириб ўтамиз:

— Қорақалпоғистон АССРдаги айрим хўжаликларнинг раҳбарлари агротехника тадбирларини сифатли ўтказишга етарли эътибор беришмаётир. Натижада далаларда бегона ўтлар ўсиб кетмоқда, ғўза эзилиб қолган, сийрак. Амударё районидаги «Коммунизм» колхози, Чимбой районидаги «Октябрь 40 йиллиги» ва «Бахтли» совхозлари, Боғот районидаги «Ленинизм», Гурлан районидаги Навоий номли, Киров номли, Қўшкўпир районидаги «Иттифоқ» колхозларида, Когон, Ромитан, Муборак, Баҳористон, Навбаҳор, Зарбдор ва бошқа районлардаги қатор хўжаликларда ўсимлик ривожи ва ҳосил тўплаш жараёни ғоят суст. Бу ерларда чеканкани тугаллаш билан ҳосил парвариши ҳам тугади деб ҳисоблашмоқда. Ахир далаларда бегона ўтлар ўсиб кетяпти. У айниқса, ишлов тугалланган жойларда тез ривожланмоқда. Раҳбарлар эса машина теримини қандай ўтказишни ўйлашмоқда? Ёки бу ерларда ўтган йиллари далаларни кўплаб бегона ўтлар босиб кетганлиги туфайли машиналар у ёқда турсин, одамлар ҳам ҳосилни териб олишда қийналишгани, хом ашё сифати кескин пасайиб кетгани ва уни топшириш пайтида қанчадан-қанча тортишувлар бўлганини унутиб қўйишдимикин?

РИВОЖЛАНИШДАН орқада қолган майдонлардаги ғўзаларнинг ҳолати бу жойларда ой давомида, айниқса қизғин меҳнат қилишни талаб қилмоқда. **1 сентябрда бошланадиган анъанавий терим мавсуми бу йил 10—12 сентябрга кўчирилади. Шу муносабат билан ғўза парваришини бир дам бўлса-да, сусайтирмаслик керак. Хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассисларидан бригадирлар билан бирга ҳар бир пахтачилик бригадаси бўйича 10 сентябргача бажариладиган агротехник тадбирларни ўтказиш план-графикларини тузиб чиқиш ва уларнинг бажарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатиш талаб этилади.**

Ғўзалар ўсишдан орқада қолган бўлишига қарамай, уларни минерал ўғитлар билан озиқлантиришни тўхтатиш керак. Аммо далаларга чиритилган гўнг чиқаришни давом эттириш даркор. Органик ўғитлар тупроқда намнинг сақланишини таъминлайди, Ҳосил элементлари тўкилишининг олдини олади. Кўсаклар салмоғини оширади. Органик ўғитларни культивация қилиш чоғида махсус мосламалар ёрдамида солиш керак. Бу усул кўпроқ самара беради.

Вегетация даврининг иккинчи ярмида ғўза тунлами ва полиз ширасининг зарари сезилади. Сувдан қолган майдонларда ўргимчаккана ривожланади.

Пахта ва сабзавот майдонлари, айниқса заҳ ерлардаги экинларда шира кўпаяди. Август ойида полиз ва катта пахта ширасн ортади. Ўсимликнинг сўрувчи зараркунандалар билан зарарланиши олдини олиш учун ўргимчакканага қарши қуйидаги воситалар — акарицидлар, коллоид олтингугурти, намланадиган кукун ва майдаланган олтингугуртдан, ширага қарши эса пиретроидлардан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Агар хўжаликларда битоксибациллин бўлса, ундан ўргимчаккана, шира, ғўза тунлами қуртига қарши кенг фойдаланиш керак.

Бу йилги мавсум об-ҳаво шароитлари ғўза тунлами биринчи ва иккинчи авлодларининг айрим майдонларда бироз кўпайишига имкон яратди.

Август ойида республикамизнинг ҳамма жойларида ғўза тунламининг учинчи авлоди, жанубда эса тўртинчи авлоди ривожланиши содир бўлади.

Республикамизнинг жанубий зонаси (Сурхондарё, Қашқадарё, Бухоро, Навоий областлари)да ғўза тунлами учинчи авлоди ривожланиши августнинг биринчи ўн кунлигида бошланди. Ойнинг иккинчи ва учинчи ўн кунликларида улар интенсив кўпаяди. Фарғона водийси, Сирдарё, Тошкент, Хоразм, Самарқанд областлари, ҚҚАССРнинг марказий ва жанубий районларида август ойида ғўза тунлами иккинчи авлодининг, Шеробод, Термиз зоналарида август ойининг биринчи ярмида учинчи авлодининг кўпайиши давом этди. Учинчи авлод ва жанубда тўртинчи авлод августнинг учинчи ўн кунлигидан бошлаб кўпаяди.

Бундай майдонларда зарарланган ўчоқлар август ойининг учинчи ўн кунлиги ва сентябрь ойининг бошларида қандай йўл билан бўлмасин йўқотилиши шарт. Бунда фойдали энтомофауна, микробиологик препаратлар, дефолиантлардан фойдаланиш мумкин. Бу тадбирлар зараркунандаларнинг қишлаб қоладиган запасларини ҳам йўқотишга қаратилган.

Беш йилликнинг биринчи йили пахта йиғим-теримини механизациялашда бурилиш йили бўлиши керак. Ўтган йилги хатолардан қатъий хулоса чиқариш даркор. Ўтган мавсумда 36 мингта пахта териш машинаси ёрдамида жами ҳосилнинг 36 проценти йиғиштириб олинди. Мавжуд машиналарнинг қарийб ярми йиғим-теримда қатнашмади. Область агросаноат комитетлари, район агросаноат бирлашмалари ва хўжаликларнинг раҳбарлари ҳосилни машинада теришга бўлган муносабатни тубдан ўзгартиришлари, ишнинг барбод берилишига баҳона қидирмасдан ва студентлар ҳамда шаҳарликлар ёрдамига кўз тутмасдан ҳозирданоқ техникани шайлаб қўймоқлари лозим. Республикамизда ҳозир ҳаммаси бўлиб 7,5 мингта пахта териш машинаси, шундан Қашқадарё областида 1400 та, Сирдарё областида 1000 та, Қорақалпоғистон АССРда 900 та, Жиззах областида 500 та ва бошқа областларда юзлаб машиналар ишга тайёр эмас.

Дефолиацияни ер усти аппаратлари ёрдамида ўтказиш ҳақида кўп гап бўляпти. Афсуски, Бухоро, Навоий, Қашқадарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРда бу гаплар конкрет иш билан мустаҳкамланмаётир. Қорақалпоғистон Автоном республикасида ердан туриб дефолиация қилиш, айниқса сиғими оширилган аппаратлар тайёрлаш бўйича ҳеч қандай иш қилинмаган. Дефолиацияни самолётлар ёрдамида ўтказиш осон, албатта. Аммо хўжаликларнинг раҳбарлари атроф-муҳитнинг мусаффолиги ва қишлоқ аҳолисининг соғлиги ҳақида ўйлаб кўрадиган пайт келди. Хўжаликларнинг раҳбарлари ғўза парваришини сусайтирмаган ҳолда ҳозирданоқ ҳосил йиғим-терими стратегияси ва тактикасини пухта ишлаб чиқмоқлари, мавсумни ҳар жиҳатдан тайёр ҳолда кутиб олиш учун барча резервларни ишга солмоқлари керак.

ПАХТА далалари ва терим техникасини шайлаб қўйиш тайёрлов тармоқлари ҳамда пахта заводларини ҳозирлаш ишлари билан мувофиқ равишда олиб борилмоғи даркор.

Ўтган йилги ҳосилни қайта ишлаш ҳамма ерда тугалланди, қуритиш-тозалаш цехларининг 60 проценти капитал ремонтдан чиқарилди ва яна шунча тайёрлов пунктининг моддий-техника базаси шай ҳолга келтирилди. Аммо Тошкент ва Навоий областларида қуритиш-тозалаш цехлари ва тайёрлов пунктлари ремонти кечикиб кетмоқда. Ленинскдаги 2- Бўз, Шофиркон, Пешку, Дўстлик, Октябрь, Косондаги 1-, Бешкент, Қизилтепа, Оққўрғон ва бошқа пахта тозалаш заводлари капитал ремонт қилиш ишлари белгиланган графикдан анча орқада қолмоқда.

Бу йил одатдан ташқари йил бўлди, катта иш қилинди, аммо далалардаги ўсимлик ҳолати ҳосил учун ҳозир ҳам жиддий ташвиш туғдириб турибди. Фақатгина юксак уюшқоқлик, барча ички резервлардан тўла фойдаланиш ва 10 сентябргача дала ишларини кучайтириш ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида пахта тайёрлаш плани ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашга имкон берадиган даражада ҳосил етиштириш учун шарт-шароит яратиши мумкин.

М. ИСМАТОВ — Тошкент область, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қ. СИНДОРОВ — Сирдарё область, Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, М. МУҲАММАДЖОНОВ — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, А. ИМОМАЛИЕВ — «Союзхлопок» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори, ВАСХНИЛ академиги, С. АЛИМУҲАМЕДОВ — Ўрта Осиё ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-текшириш институти директори, ВАСХНИЛ мухбир аъзоси, Р. НАЗАРОВ — Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети пахта ва каноп ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи.

ПАХТАКОРЛАР ВА РАПО РАҲБАРЛАРИ, МУТАХАССИСЛАР!

- **Бу йилги об-ҳаво ноқулай келиши ғўзанинг ўсишдан орқада қолишига сабаб бўлди. Август ойида парваришни авж олдириб, ҳосил нишоналарини кўпайтиришга эришайлик!**
- **Кўплаб районлар ва хўжаликларда сув танқислиги ҳамон сезиляпти. Жойларда обиҳаётнинг ҳар қатрасидан самарали фойдаланиш таъминлансин!**
- **Тупроқда намни узоқ сақлаш — шу куннинг муҳим вазифаси. Бунинг учун культивацияни вақтида, сифатли ўтказиб, маҳаллий ўғитлардан кенг фойдаланиш даркор.**
- **Айрим зоналарда ғўза зараркунандалари кўпайиши хавфи бор. Уларга қарши самарали, таъсирчан чоралар кўрайлик.**

Узумлар жўнатилишини кутмоқда

БЕМАЪНИ ТЎСИҚЛАР

Ўзбекистон 1983 йилда шимолий адресларга 50 минг тонна узум жўнатган эди. Бу кўрсаткич 1984 йилда 78, ўтган йили 117 минг тоннани ташкил қилди. Бу йил эса 200 минг тонна узум жўнатиш планлаштирилмоқда. Бу, жами ҳосилнинг учдан биридир. У яқин-яқин вақтгача бўлганидек, вино хом ашёси эмас, балки асл узум бўлади. Умуман олганда эса Ўрта Осиё бўйича 360 минг тонна узум жўнатиш мўлжалланмоқда. Хуллас, мамлакат марказий районлари, Сибирь, Узоқ Шарқ аҳолисининг дастурхони анча тўкин бўлиши кутилмоқда.

Узумни автомобиль транспортида ташиш чекланган миқдорда амалга оширилади. Авиация ҳиссасига эса ташилиши режалаштирилаётган жами узумнинг тўрт процентдан камроғи тўғри келади. Шу тариқа ҳамма нарсани темир йўл рефрижераторларини етказиб бериш ҳал қилади.

СССР Темир йўллар министрлиги ва Ўрта Осиё темир йўлининг хизматлари йўлнинг барча мижозлари керакли миқдордаги рефрижераторларни олишлари учун ҳамма ишни бажаришга интилмоқдалар. Улар олдида каттагина муаммо турибди. Чунки, бу йилги мавсум аввалгиларидан принципиал фарқ қилади. Негаки, юк ортиш ишлари икки баравар кўпайган. Йўл резервида ҳозир қарийб икки мингта рефрижератор секцияси бор. Уларнинг элликтадан кўпроғи Сурхондарё, Ашхобод, Вахшдан узум ортиб йўлга чиққан. Яна бир неча кундан сўнг Ўрта Осиёнинг бутун территорияси бўйлаб юк ортиш бошланади. Запасдаги бор рефрижераторлар бор-йўғи 5 кунга етади, холос. Ўзбекистоннинг Фарғона водийси, Самарқанд области ва Сурхондарёдаги еттита станцияда узум ортиладиган эшелонларни тузиш ташкил қилинган. Улар узум харид қилувчи катта шаҳарларга жўнатиладики, бу нарса секциялар ҳаракатини тезлаштиради ва унумдорликни оширади. Республика Давлат агросаноат комитети ва темирйўлчилар вужудга келган янги шароитга мослашишга, катта ҳажмдаги юкларни ортишни эплаштиришга қатъий бел боғлаганлар. Аммо бу ўринда ҳамма иш силлиқ кетаётгани йўқ.

Мен «Халқобод» агросаноат бирлашмасининг шохобча йўл базасига кириб чиқдим. График бўйича эрталаб соат тўққизга рефрижератор секциясини беришлари керак эди. Бирлашма хўжаликлари кеча кечқурундан бошлаб узум теришган, эрталабгача эса қарийб 80 тонна узумни автомашиналарга ва трактор прицепларига ортиб бўлишганди.

Аммо Янгийўл станцияси бошлиғи вазифасини бажарувчи Ш. Расулевнинг фармойиши билан базага механизациялашган секция ўрнига рефрижератор билан бирга Янгийўл учун мўлжалланган цемент ортилган вагонни киритиб юборишди. У агросаноат бирлашмаси агроном-реализатори А. Тўйчиевнинг норозилигига жавобан: «Қаерга нимани хоҳласам, ўша жойга юбораман», деб кўрслик қилди. Цементовоз топилмагач, цементни вагондан машиналарга белкурак билан ортишди, базанинг ҳамма ёғини чанг-тўзонга тўлдириб юборишди. Бу пайтда, жазирама иссиқда узум тўла машина ва трактор тележкалари турарди. Бу аҳвол кечгача давом этди.

Бекор туриб қолишларнинг бошқа сабаби ҳам бор: станция хизматлари, шу жумладан, манёвр қиладиган бригадалар кечаю-кундуз ишлайди. Аммо бу график товар контораси фаолиятига таъллуқли эмас. Менга механизациялашган секцияга кечгача юк ортиб бўлишганларини, бироқ ёнлаб ўтаётган ўнлаб эшелонларни ўтказиб юборганларини гапириб беришди. Товар хизмати ходимига имзо чектириш учун уни эрталабгача кутишган. Хуллас, ўн беш соат вақт йўқотилган.

Бошқа нарса ҳам кишини ташвишлантиради. Ўзбекистон планга қўшимча 75 минг тонна узум жўнатишга қарор берган. Аммо уларга идиш йўқ. Шу пайтгача РСФСР областларидан ҳам, Москвадан ҳам қўшимча рефрижаторлар қайси адресларга жўнатилиши тўғрисидаги разнарядкалар олинган эмас. Савдо ташкилотларининг раҳбарлари нимани кутишяпти? Ёки узум ҳеч кимга керак эмасми?

Г. ДИМОВ.
«Известия»нинг ўз мухбири.
Тошкент.

(«Известия», 1986 йил 14 август).

«Известия»нинг Ўзбекистон ва Туркманистондан ёзилган ана шу мавзудаги материалларга шарҳида шундай дейилади: «Кўриниб турибдики, Ўзбекистонда ҳам, Туркманистонда ҳам етиштирилган янги узум ҳосилини меҳнаткашлар дастурхонига жўнатишдаги тартибсизлик ва чалкашликлар кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшашдир. Бунга, тўғридан-тўғри, айтамизки, марказий идоралар — Иттифоқ Давлат агросаноат комитети, СССР Савдо, Темир йўллар министрликлари ҳам кўп жиҳатдан айбдордирлар. Ҳақоткн, ҳамма нарсани — узумни харид қилувчи конкрет истеъмолчиларни аниқлашни, узум етказиб берувчиларни идиш, транспорт билан ўз вақтида таъминлашни олдиндан ўйлаб қўйиш мумкин бўлмаса! Энди эса вақт қисталанг. Юзага келган шароитда йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни зудлик билан бартараф этиш лозим».

ОЗУҚА ЕТИШТИРИШНИ ЖАДАЛЛАШТИРАЙЛИК!

СУДРАЛИШНИНГ ЧЕКИ БОРМИ?

Чорвачиликда мўл-кўл маҳсулот етиштиришнинг бош омили — мустаҳкам озуқа базаси яратиш. Агар ем-хашак мўл бўлиб, моллар парвариши намунали йўлга қўйилса гўшт-сут етиштириш кўпайиб, мамлакат Озиқ-овқат программаси муваффақиятли бажарилишига кенг имкониятлар яратилади.

Афсуски, ҳамма жойда ҳам озуқа жамғаришга шундай эътибор берилялти, деб бўлмайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси мажлисида таъкидланганидек, чорва қишлови учун мустаҳкам ем-хашак запасини вужудга келтириш борасидаги ишларни амалга оширишда масъулиятсизлик ва уюшқоқсизликка йўл қўйилмоқда. Бу борада Қашқадарё областининг Нишон ва Чироқчи районларида аҳвол айниқса ташвишли.

Чироқчи районида бу йил 40 минг тонна турли хил озуқа жамғариш планлаштирилган. Мавжуд бедазорлар парвариши кўнгилдагидек йўлга қўйилмаганлиги, табиий ўтларни ўз вақтида ўриб-йиғиб олиш учун оператив чоралар кўрилмаганлиги оқибатида бу ерда август ойига қадар 20 минг тоннадан зиёдроқ миқдорда озуқа тайёрланди. Айрим хўжаликларда бу муҳим иш бутунлай ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Масалан, Чўли Бегимқулов номли совхозда йил бошида жами 2330 тонна ем-хашак, шу жумладан 1930 тонна беда пичани, 400 тонна табиий ўт жамғариш плани белгиланган эди. Аммо маълумотлар хўжалик раҳбарларининг сўзи билан иши ўртасида бирлик йўқлигини кўрсатмоқда. Совхозда ҳозиргача тайёрланган 900 тонна озуқанинг 150 тоннасини беда пичани, 400 тоннасини сомон, 350 тоннасини табиий ўтлар ташкил этади.

Бу қолоқликнинг асосий сабаби — ем-хашак тайёрлашга етарли ишчи кучлари ажратилмаганлиги, уларнинг иши устидан назорат ўрнатилмаганлигидир. Ҳозир совхозда озуқа жамғариш билан бор-йўғи 100 киши шуғулланмоқда. Улар кунига ўртача 15 тоннадан озуқа тўплашяпти. Бундан ташқари тайёрланаётган озуқанинг сифати талаб даражасида эмас. Райондаги «СССР 50 йиллиги», Карл Маркс номли, Усмон Юсупов номли, «Ширинобод» совхозларида ем-хашак тўплаш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислари судралишга чек қўйиш, қишлов учун юқори сифатли мўл-кўл озуқа жамғариш чораларини кўрмас эканлар, давлат планларини бажаролмай, ер чизиб қолишлари мумкин.

Қишлоқ хўжалигидаги қўшиб ёзишлар республикамиз экономикасига салбий таъсир этганлиги сир эмас. Кейинги пайтда бу номақбул практикага чек қўйилди. Шунга қарамай, райондаги баъзи хўжаликларда юз берган нуқсонларни хас-пўшлаш мақсадида ҳануз ошириб ёзишлар содир бўлмоқда. «Оқолтин» совхозида 5 августгача пландаги 2800 тонна ўрнига 1769 тонна озуқа тайёрланганлиги ҳужжатларда қайд этилган. Бироқ республика Давлат ва область агросаноат комитетлари ва район агросаноат бирлашмаси томонидан ўтказилган текшириш чоғида ҳақиқий аҳвол анча ойдинлашди.

Хўжалик фермасида 3 та тугалланган, 2 та тугалланмаган ғарам бор. Тугалланганлари паспортлаштирилган, паспортларда эса ғарам номери, унда прессланган озуқанинг сони, ҳар бир прессдаги ва ғарамдаги озуқа миқдори кўрсатилган. Ҳар бир пресснинг оғирлиги 24 килограмм, деб қайд этилган. Контрол текширувда эса уларнинг ўртача оғирлиги 20 килограммдан ошмаслиги аниқланди. Шундай қилиб, хўжаликдаги 3 та ғарамда 349 тонна озуқа қўшиб ёзилганлиги маълум бўлди. Ем-хашак ҳужжатда кўп бўлгани билан молларнинг қорни тўйиб, маҳсулдорлиги кўпайиб қолмаслигини хўжаликдаги мутасадди кишилар билиб қўйсалар ёмон бўлмасди.

Областда ем-хашак тайёрлаш суръатининг сустлашиб кетишида Чироқчи районининг ҳам «ҳиссаси» бор. Бу ерда ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида 71600 тонна турли хил тўйимли озуқалар жамғариш планлаштирилган эди. Ҳаммамиз учун муқаддас бўлган давлат планларини ўз вақтида бажаришга келганда районда ишни оқилона ташкил этиш, мавжуд резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланишга интилиш сезилмаётир. Бўлмаса 5 августга қадар жами 24200 тонна озуқа жамғарилиб, план атиги 34 процент бажарилганлигини нима билан изоҳлаш мумкин?

Тўғри, районда ем-хашак тайёрлашга сафарбарлик ёмон эмас. Ҳозир ўрим-йиғимда мўлжалдаги 4 минг киши ўрнига 4480 киши қатнашмоқда. Лекин уларга етарли иш шароитлари яратиб берилмаганлиги, графикларнинг бажарилиши устидан назоратнинг йўқлиги сабабли уларнинг меҳнат унуми жуда паст. Масалан, ҳар бир киши график бўйича кунига 200 килограмм озуқа тайёрлаши керак. Аслида эса бу кўрсаткич 80 килограммдан ошмаётир. Шу туфайли бир кунда район бўйича 700 тонна ўрнига 340 тонна ем-хашак жамғариляпти, холос.

Чорва қишловининг бошланишига оз фурсат қолди. Уни муваффақиятли ўтказиш ўзимизга, ишимизни қай даражада ташкил этишимизга боғлиқ. Шундай экан ем-хашак тайёрлашни кескин кўпайтиришга ёрдам берадиган қўшимча резерв ва имкониятларни ишга солиш даркор. Ўз фаолиятимизга партиямизнинг ҳозирги талаблари асосида танқидий баҳо бериб, аҳволни тезроқ ўнглаш чораларини кўрайлик. Ана шунда судралишга чек қўйилиб, чорва маҳсулдорлигини ўстириш учун реал имкониятлар яратилади.

К. РИХСИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН!

Республикамиз меҳнаткашлари СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланган куннинг 15 йиллигига ва Ҳиндистон Республикаси мустақиллигининг 39 йиллигига бағишланган Совет — Ҳиндистон дўстлиги ойлигида актив қатнашмоқдалар. Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида дўстлик йиғилишлари ва кечалари бўлиб ўтмоқда, китоб кўргазмалари очилди, дўст мамлакат халқининг тарихи ва ҳозирги ҳаётини тасвирловчи кинофильмлар кўрсатилмоқда.

Шонли сана шарафига 14 август куни Тошкентда шаҳар жамоатчилиги вакилларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ғ. З. Заҳриддинов доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқи билан мустақил Ҳиндистон ўртасида тузилган шартнома Совет—Ҳиндистон муносабатлари тарихида шонли воқеа бўлганлиги ҳамда Осиёдаги ва бутун дунёдаги сиёсий вазиятни яхшилашга самарали таъсир қилганлиги ҳақида гапирдилар.

Йиғилишда Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги элчихонаси маслаҳатчиси Ражим Сикри сўзга чиқди.

(ЎзТАГ).

СССРнинг ГФРдаги ЭЛЧИХОНАСИ БАЁНОТИ

Шу йил 13 август куни СССРнинг ГФРдаги элчиси Ю. А. Квицинский Федерал канцлер идорасига борди ва зиммасидаги топшириққа мувофиқ қуйидаги баёнотни берди:

«Кейинги вақтларда Ғарбий Берлинда Федератив Республика расмий кишилари ҳамда реваншчилик руҳидаги баъзи ташкилотларнинг бевосита иштирокида шу шаҳар теварагидаги вазиятни очиқдан-очиқ кескинлаштиришни, бошқа давлатларга нисбатан душманликни авж олдиришни мақсад қилиб қўйган катта иғвогарлик кампанияси кучайтириб юборилди.

Ғаламисликдан иборат масъулиятсиз баёнотлар сабабли кескинлашиб бораётган вазиятда иш Ғарбий Берлин билан Германия Демократик Республикаси чегарасида бевосита террорчилик хуружлари қилишгача бориб етди.

ГФРнинг таркибий қисми бўлмаган ва у бошқармайдиган шаҳарда яқин кунлар ичида Ғарбий Германия томони бу райондаги кескинликни янада кучайтиришни кўзловчи янги оммавий тадбирлар ўтказишни мўлжаллаб қўйганлиги маълум бўлиб қолди. Бу тадбирларда ГФР давлат ва сиёсат арбобларининг сўзга чиқиши кўзда тутилган. Бундай хатти-ҳаракатлар, 1971 йилнинг 3 сентябрида тузилган тўрт томонлама битимда қайд этилганидек, Ғарбий Берлин теварагидаги вазиятнинг мушкуллашишига йўл қўймаслик мақсадига, шунингдек федерал ҳукуматнинг Европада тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш, Европадаги барча давлатлар билан яхши қўшничилик муносабатларини сақлаш муддаоси тўғрисидаги расмий баёнотларига сира ҳам тўғри келмайди.

Совет томони Ғарбий Берлинда авж олдирилган ва жиддий оқибатларга олиб келиши мумкин бўлган иғвогарлик кампаниясида Ғарбий Германия томони иштирок этишига чек қўйиш борасида ГФР ҳукумати зарур чораларни кўради, деб кутади».

«ПРАВДА» ГАЗЕТАСИ 1987 ЙИЛДА

В. И. Ленин асос солган «Правда» газетасининг биринчи сони босмадан чиққанига 1987 йилда 75 йил тўлади. Газетанинг бутун таржимаи ҳоли Коммунистик партиянинг қаҳрамонона тарихи билан чамбарчас боғланган. Газета саҳифалари ишчи ва деҳқонларнинг жаҳонда биринчи давлатининг тўлқинлантирувчи солномасидир.

Совет кишиларининг КПСС XXVII съезди тарихий қарорларини амалга ошириш юзасидан зўр ғайрат кўрсатиб қилаётган ишларига бағишланган мавзу «Правда» газетасининг 1987 йилдаги асосий мазмунини белгилаб беради. Материалларда меҳнат коллективларида, партия ташкилотларида, министрликлар ва идораларда қайта қуриш тажрибаси, ишга виждонан ва ташаббускорлик билан муносабатда бўлаётган кишилар тўғрисида сўз юритилади. «Правда» ҳар бир совет кишисига бевосита тааллуқли бўлган сиёсатнинг ижтимоий масалаларига катта эътибор беради. КПСС XXVII съездидан кейиноқ «Правда»да «Ижтимоий соҳа: кишилар манфаатини кўзлаб» деб аталган саҳифалар босила бошлаган эди. Бу иш 1987 йилда ҳам давом эттирилади.

Съезд қарорларини амалга ошира бориш вазифаси газета саҳифаларига кўпдан-кўп жуда ҳам муҳим мавзуларни олиб чиқмоқда. Уларда асосан маҳсулот сифатини ошириш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш учун умумхалқ кураши, олға қараб боришимизга халақит бераётган турли сабабларга қарши кескин кураш тўғрисида фикр юритилади. Ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш, хўжалик механизмини такомиллаштириш, Озиқ-овқат программасини бажариш, аҳолига хизмат кўрсатиш, медицина хизмати соҳаларини яхшилаш, мактаб ислоҳотини амалга ошириш тўғрисида гап боради. Ушбу масалаларни ёритишда редакция газетхонлардан ёрдам кутади.

«Правда» газетасининг асосий йўналишларидан бири партия ташкилотлари, коммунистлар ишини ёритишдир. Бундай материаллар аввалгидек газетанинг ҳар кунги сонидан ўрин эгаллайди. Уларда партия ташкилотларининг ҳаёти, КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш учун қилаётган конкрет ишлари ҳақида, район, шаҳар, область партия комитетлари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг фаолияти тўғрисида, улар кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишни қандай олиб бораётганликлари, янгича шароитларда қай тарзда ишлаётганликлари, ташаббус ва ижодкорликни, танқид ва ўз-ўзини танқидни қандай ривожлантираётганликлари, сафсатабозлик, бюрократизм, сансалорлик ва расмиятчиликни қандай қилиб тугатаётганликлари ҳақида ҳикоя қилинади.

«Правда» газетаси редакцияси учун газетхонларнинг хат-хабарлари қизиқарли материаллар, янги мавзулар, рубрикалар ва йўналишлар учун битмас-туганмас манба бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Газетанинг халқ мухбирларига, кенг меҳнаткашлар оммасининг фикри ва тажрибасига суяниб иш олиб бориш каби мустаҳкам ленинча анъаналар янада ривожлантирилади. Газетхонлар учун таниш бўлиб қолган «Хатлар», «Правда» чиқишларига откликлар, «Халқ контроли саҳифаси», «Газетхонлар билан ёзишмалар» ва «Хатларни ўқиётиб», «Хат изидан», «Мухбир шарҳи билан» деган саҳифалар 1987 йилда ҳам бериб борилади.

«Правда» газетхонларида халқаро мавзуда ёритиладиган материаллар катта қизиқиш уйғотмоқда.

КПСС XXVII съезди ишлаб чиққан ташқи сиёсат стратегиясини изчил амалга ошириш, уруш хавфига қарши, тинчлик, қуролсизланиш учун кураш газета саҳифаларида кенг ёритиб бориладир.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

БАРДАМЛИК ДАМЛАРИ

● Хива гилам комбинати цехларининг кун режимига ишлаб чиқариш гимнастикаси киритилди. Бу ерда айтишларича «Беш минутлик бардамлик» чарчоқни қочиришга, иш унумдорлигини кўтариш, интизомни мустаҳкамлашга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда.

Корхонадаги оммавий физкультура-соғломлаштириш ишларининг тури кўп. Ҳозир спартакиаданинг айни қизиган пайти бўлиб, бригадалар ва цехларнинг раҳбарлари бошчилигида юзлаб тўқувчилар ва ип йигирувчилар стартга чиқмоқдалар.

Комбинатдаги ҳар тўрт ходимнинг бири ГТО комплекси нишондоридир. Коллективда волейбол командаси тузилган. Йигирувчилардан К. Собирова, А. Жуманиёзова, тўқувчилардан П. Ражабова, О. Жабборова волейбол бўйича область терма командасига номзоддир. **(ЎзТАГ).**

ХУШ КЕЛИБСИЗ!

«Бир пиёла чойга марҳамат!»
Сўзи янграр халқим тилида.

Азиз меҳмон, бу демак, Сизга
Муҳаббат бор мезбон дилида.

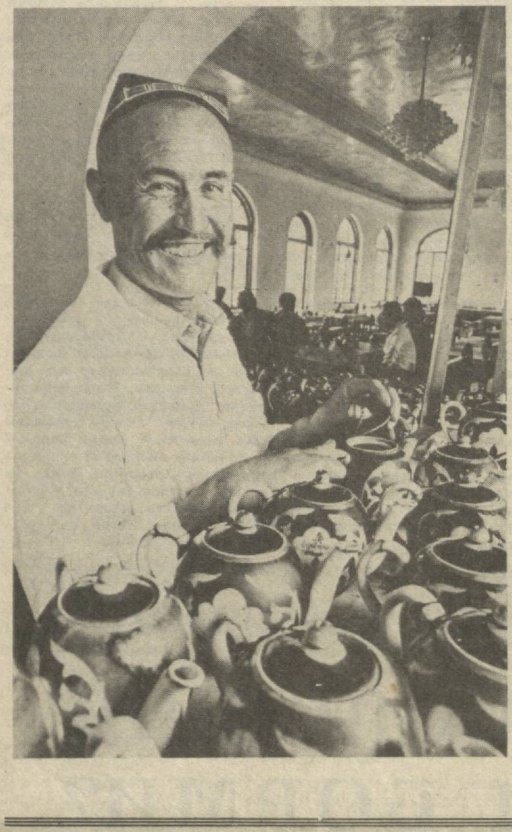

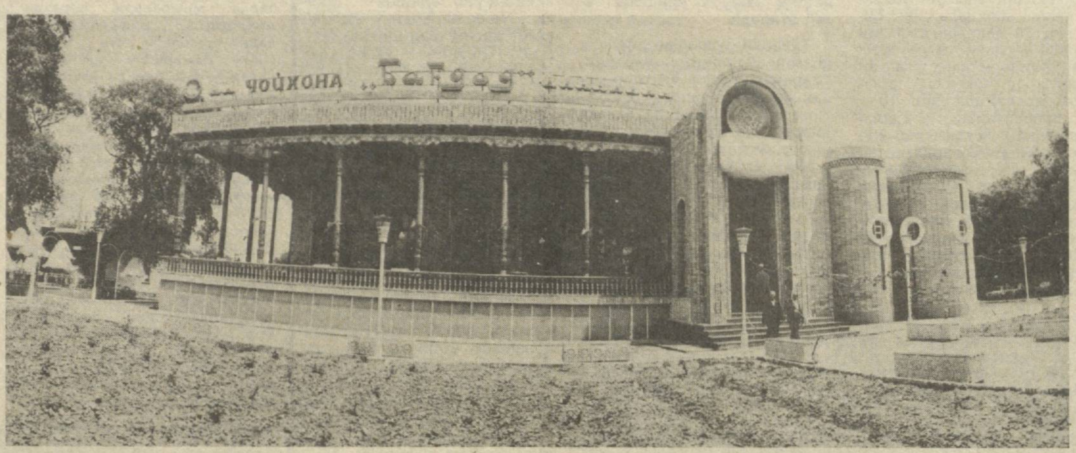

Кундалик унумли меҳнатдан сўнг бирпас ўтириб, бир пиёла чой устида ҳордиқ чиқаришга не етсин. Дўсту биродарларингиз меҳмонга келишса, уларни шаҳар айлантириб, томоша қилдириб бўлгач, бир пиёла чой устида дилдан суҳбатлашишга ҳам не етсин. Қариликгаштини сураётган мўътабар отахонларнинг «чой бахона — дийдор ғанимат»ларини айтмайсизми. Ана шундай пайтларда кўнглингиз беихтиёр чиройли қилиб жиҳозланган, чойхоначиси қўлини кўксига қўйиб, «келинг, марҳамат, кўкиданми, қорасиданми!» деб турган сўлим масканни тусайди...

Бундай жойлар республикамизда кўп. Яқинда Фарғона областининг Бағдод посёлкасида фойдаланишга топширилган чойхона ҳам кишиларнинг севимли масканига айланди. Халқ анъаналари услубида чиройли қурилган чойхонага «Бағдод» номи берилди. Бу ерда бир йўла икки юз меҳмонга хизмат кўрсатиш мумкин. Чойхона районда шу беш йилликда қуриб фойдаланишга топширилиши керак бўлган ўнта умумий овқатланиш объектидан биридир.

СУРАТЛАРДА: 1. «Бағдод» чойхонасининг дилкаш чойхоначиси, совет савдоси аълочиси Аслиддин Ортиқов. 2. Янги чойхонанинг кўриниши.

Ш. АЛИМОВ фотолари. (ЎзТАГ).

ТЕКИНХЎРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

«СИЁБ»ДА ТАРТИБ БЎЛАДИМИ?

ПУЛ ТОПАРМОНЛАР ТЎДАСИ

БОЗОР турли ноз-неъматларга қанчалик бой бўлса, бу ерда ажойиб-ғаройиб ҳангомалар, воқеалар ҳам шу қадар кўп содир бўлади.

«Сиёб» колхоз бозорининг шуҳрати, довруғи довон ошган. Бу ерга ҳар куни минглаб туристлар, меҳмонлар ташриф буюришади. Уни шаҳар ўзига хос кўзгуси эканлигини ҳисобга олсак, демак бозорда юксак тартиб ўрнатилган бўлиши керак. Афсуски...

Бозорнинг «Бибихоним» мадрасаси тарафдаги эшиги ёнидамиз. Кираверишда чап томонда бир тўда аёллар у ёқдан бу ёққа юриб турибди. Айримлари бошларига дўппи қўндиришган, зарли рўмол танғишган, баъзилари иссиқда телпак кийиб олишган. Йўқ, ақл-фаросатлари жойида. Ҳатто ўзларини бошқалардан ақллироқ, донороқ ҳисоблашади. Кун кечиришнинг енгил йўлини топганмиз деб ғурурланишади ҳам. Уларга яқинлашамиз.

—Айланай, нима керак?— дейди ўрта ёшлардаги бир аёл. Бироқ, у бу сўзларни анча хавфсираб, довдираброқ айтади. Кўзлари ҳам олазарак. Ҳойнаҳой хаёлининг бир кўчасида участка инспекторининг қиёфаси турган бўлса керак.

—Тўй қилмоқчи эдик, яхшироқ атласдан...

—Ҳай-ҳай, секинроқ, болам. Ҳозир пайт ёмон. Атласни нима қиласан, мана бу иссиқ рўмолдан ол. Қишда топиб бўлмайди, келинginам ҳам сенга қуллуқ қилади.

Бу «меҳрибон» аёл ОБХСС ходимларига рўбарў бўлганда, тили каловланиб қолди. Чунки ёнидан 1200 сўмлик тивит рўмол чиқди-да. Самарқанд шаҳрида яшаб, олибсотарликни ўзига касб қилиб олган Тошбуви Рустамова кейинги пайтда бозорда кўринмай қолди. Бу унинг «ҳамкасбларини» ташвишга солмагани ажабланарлидир. Улар ҳамон ўтганнинг ўроғига, кетганнинг кетмонига кўз олайтириб туришибди.

Бозорга республикамизнинг ҳамма областларидан одам келади. Кимдир яхши ният билан, кимдир қабиҳ ўйларини амалга ошириш истагида қадам ранжида қилади. Шундайлардан бири Ўктамхон Обидовадир. У 1943 йилда Ўш областида туғилган. Наманган шаҳридаги Свердлов кўчасининг 77-уйида яшагани ҳолда тез-тез Самарқандда бўларди. Уни бозордаги олибсотарлар «таъминотчи» дейишарди.

—Ўктамхон, синглим, хонатласнинг бозори касод бўлди, симлигидан топинг, нур тушса ярақлаб турадигани бўлсин.

—Шу ҳам ташвишми. Пули жарақлаб турса, атлас ярақлайди-да,—дерди гапга чечан Ўктамхон.

—Ҳа, гапга ҳам, ишга ҳам устасиз. Бир кўйлаклиси юздан камга кетмайди. Сизга ҳар метрига нақд 35 сўмдан санаб берамиз.

— Айтдим-ку, пул бўлса чангалда шўрва.

Ҳозир бозордагилар Ўктамхоннинг бундай суҳбатини «қўмсаб» қолишган. Чунки у 120 метр симлик атласни пуллаётганда қўлга тушди. Ҳа, Ўктам Обидованинг йўлига кўз тикканларга қийин бўлди. Шўрликлар атласдан мўмайгина даромад қилишарди-да. Уларнинг олазарак кўзларига қарар эканман, «Ўктамхонни кўрган борми?» деган саволни уққандек бўламан. Ҳа, дейман хаёлан, яқинда уни Сиёб район халқ судининг раиси Э. Костамирова ва яна анча одамлар кўришди. Қаерда, денг, очиқ суд мажлисида. Яна, шуни ҳам айтайлик, энди уни икки йил давомида кўришингиз мушкул. Қани энди Ўктамхоннинг тақдири бозорда «яйраб» юрган пул топармонларга сабоқ бўлса?! Ахир текин таом томоқни тешади дейишади.

БАҲОНАЛАР ГИРДОБИДА

Бозорнинг сабзавот маҳсулотлари сотиладиган расталари бўйлаб юрамиз. Кимдир помидор сотяпти, биров картошка тортяпти. Қўли-қўлига тегмай маҳсулот сотаётганларга чуқурроқ зеҳн солсангиз, баъзиларининг юзлари ва қўлларига умуман офтоб тегмаганини сезасиз. Участка инспектори «тартиб ўрнатилган, чайқовчилар қолмади» дегани учун ҳам бозор айланамиз. У «кўрмаган» бозорчиларга мурожаат қиламиз.

—Килоси қанчадан?— деб сўраймиз нўхат сотиб ўтирган аёлдан.

—Беш сўмдан, —деди у киприк қоқмай.

—Арзонроқ бўлмайдими?

—Меҳнати оғир, ука.

—Ўзингиз етиштирганмисиз? Зап нўхат экан, қаерда эккан эдингиз?

—Ғаллаоролда, совхозда.

—Самарқандликка ўхшайсиз-ку. Ғаллаоролга бориб нўхат экдингизми? Кейин унақа совхоз йўқ, у ерда.

—Акамники, мен сотяпман.

Жавобга ишонгимиз келмади. Чунки у адреси, иш жойини айтишдан бош тортди. Унинг кимлигини аниқлашни участка инспектори ёш коммунист Азиз Аҳроровга ҳавола қилдик-да, салнарида майиз сотаётган кишига яқинлашдик.

—Мен Равшан Мухторов бўламан,—деди у. —Самарқанддаги 16-автобазада ишлайман.

—Бугун иш куни, сиз бўлсангиз бозорда...

—Майиз меники эмас, ҳозир эгасини чақираман, —деб у ғойиб бўлди.

У қайтмади. Майиз эса эгасиз қолди.

Нариродаги растада яна бир басавлат йигитнинг кўзи ўйнаб турибди. У қўлидаги тангаларни жаранглатиб хиргойи қиляпти.

— Қаердансиз? — сўраймиз ундан.

—Самарқанд тинч дейишганди. Бу ерда ҳам алғовдалғовми, —У III — РС 623250 номерли паспортини узатади. —Мана ака, ленинободликмиз.

— Қарийб тўрт тонна картошкани қаердан олдингиз?

—Боғини суриштириб нима қиласиз, сизга қанча картошка керак ўзи?

Хуллас, бозорда ана шундайлар анча эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Участка инспектори лейтенант Азиз Аҳроровдан бунинг сабабини сўраймиз.

—Ҳар куни айланамиз бозорни. Агар бировдан сотиб олишаётганини кўриб қолсак албатта ушлаймиз.

—Ўтган ойлар давомида қанча савдогарнинг йўли тўсилди?

—Илтимос, Сиёб район ички ишлар бўлимига мурожаат қилинг, саволингизга жавоб оласиз. Чунки бу иш билан кўпроқ ОБХСС ходимлари шуғулланишади,—у шундай деб бизни Сиёб район ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари капитан Ёқуб Иброҳимов ҳузурига етаклади. У эса бўлим бошлиғи Б. Матлубов жавоб бериши мумкинлигини уқтирди. Хуллас, область ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Р. Эшонхонов аралашувидан кейингина керакли жавобни олдик. Справкада қайд этилишича, район ички ишлар бўлими ходимлари томонидан 1986 йилнинг дастлабки тўрт ойи давомида бир неча савдогарлар устидан жиноий иш қўзғатилган. Жумладан, ленинободлик Холиқ Ҳазратқулов бир тоннадан зиёдроқ картошка, бахмаллик Бозорбой Ўрозалиев 275 килограмм сабзи, Самарқанд районидан Бек Бойбеков ва бошқалар 275 килограмм кунгабоқар уруғи билан қўлга тушган.

— Ахир бозорда олибсотарлар ин қуриб олишган-ку, уларнинг танобини ким тортади?

— Биласизми, биз каттароқлари билан бандмиз, кичик савдогарлик билан район ижроия комитетининг маъмурий комиссияси шуғулланади, — деди район ички ишлар бўлими ОБХСС бўлинмаси бошлиғининг ўринбосари капитан Зуфар Очилов.

Ажабо?! Савдогарлик, олибсотарликнинг ҳам катта-кичиги бўлармикан? Қолаверса, уларнинг пешоналарига ёзиб қўйибдими? Ҳар қоп ундан юз сўм фойда кўраётганлар, шўр данакнинг килосини 6—7 сўмга пуллаётганлар қайси тоифага киришаркин? Уларни ким деб атайлик?

Калаванинг учини топиш учун Сиёб район ижроия комитетига бордик.

— Тўғри, маъмурий комиссия савдогарлар, олибсотарларга қарши курашади, — деди ижроком раиси И. Бадалов. — Сизга ишимиз ҳақида алоҳида справка тайёрлаб берамиз. Жуда катта тадбирлар кўрдик.

Эртасига ижроком секретари Ф. Қодиров имзо чеккан справкани олдик. Бу район ички ишлар бўлимидан берилган справканинг айнан нусхаси эди. Ҳа, баъзилар устамонлик қиламан деб, ўз сирларини фош этиб қўйишади. Демак, райижроком ҳеч қандай иш кўрмаган. Бунинг устига район ички ишлар бўлимининг қўл учида, наридан-бери тайёрлаган справкасидан, қолаверса уларнинг фаолиятсизлигидан ижрокомдагилар қониқиш ҳосил қилишгани ажабланарлидир?!

Ниҳоят, «Сиёб» колхоз бозори ва унинг атрофидаги маҳаллалар мутасаддиси бўлган участка инспектори Азиз Аҳроров ҳам «дарди»ни айтган бўлди:

— Ишламай савдогарчилик билан кун кўраётганларни бирор корхонага жойлаш қийин. Ҳамма жойда ишчи кучи етарли.

Бу таваккалига айтилган гап эканлиги дарров аён бўлди. «Узкоопстроймонтаж» трестининг Сиёб райижрокоми ёнидаги қурилиш материаллари комбинатига бордик. Кадрлар бўлимида ҳозир бизга 50 нафар ишчи керак, дейишди.

Худди ана шундай гапни райондаги «Ҳужум» пиллакашлик фабрикасида ҳам эшитдик. Уларга 200 кишидан кўпроқ ишчи зарур экан. Кўриниб турибди, баҳона билан иш битмайди. Номигагина тадбир белгилаб, кун кечириш эса райижроком, унинг ички ишлар бўлими ходимларига ярашмайди. Партия ва ҳукуматимизнинг меҳнатсиз даромадларга қарши кураш борасидаги тадбирлари уларнинг зиммасига янада масъулият юклайди.

«Сиёб» колхоз бозори атрофидаги баҳоналар гирдоби қачон барҳам топади? Колхоз бозорида тартиб бўладими? Бунга Самарқанд шаҳар ижроия комитети аниқ жавоб бериши зарур.

Ж. МАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕКЛАМА ✱ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
СЕЙСМОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
лабораториялар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ГЕОДИНАМИКА — **етакчи илмий ходимлар** (геотектоник, геофизик), **катта илмий ходимлар** (геолог-3 ўрин), **илмий ходимлар** (геофизик, геоморфолог), **кичик илмий ходимлар** (геодезист, геофизик, геолог),

РЕГИОНАЛ СЕЙСМИКЛИК ВА СЕЙСМИК РАЙОНЛАШТИРИШ — **етакчи илмий ходим** (геофизик), **катта илмий ходим** (геофизик), **илмий ходимлар** (геофизик — 2), **кичик илмий ходимлар** (геофизик — 3, математик-2, физик -3);

ГИДРОГЕОСЕЙСМОЛОГИЯ — **етакчи илмий ходим** (гидрогеолог), **катта илмий ходимлар** (гидрогеолог, физик), **илмий ходим** (гидрогеолог), **кичик илмий ходимлар** (физик-2, математик, гидрогеолог-2);

ИНЖЕНЕРЛИК СЕЙСМОЛОГИЯСИ — **етакчи илмий ходимлар** (геофизик-2, инженер-геолог), **катта илмий ходимлар** (геофизик, инженер-геолог-2), **кичик илмий ходимлар** (геофизик-5, математик, инженер-геолог-2);

СЕЙСМОТЕКТОНИКА — **етакчи илмий ходимлар** (геотектоник, геолог), **катта илмий ходим** (геофизик), **илмий ходим** (геофизик), **кичик илмий ходимлар** (геофизик-4, геолог-2);

ТЕХНОГЕН СЕЙСМИКЛИГИ — **етакчи илмий ходим** (геофизик), **катта илмий ходим** (геофизик), **илмий ходимлар** (геофизик, математик), **кичик илмий ходим** (математик);

ЗИЛЗИЛА ЎЧОҒИ ФИЗИКЛАРИ — **катта илмий ходимлар** (геофизик-3), **илмий ходимлар** (геофизик), **кичик илмий ходимлар** (геофизик-2);

ГЕОФИЗИК МАЙДОНЛАР ВАРИАЦИЯСИ — **илмий ходимлар** (геофизик-2), **кичик илмий ходимлар** (геофизик, магнит ҳодисалари бўйича физик);

СЕЙСМОЛОГИК ТАДҚИҚОТЛАРНИ МАТЕМАТИК МОДЕЛЛАШТИРИШ ВА АВТОМАТЛАШТИРИШ — **катта илмий ходимлар** (механик-2, математик), **илмий ходимлар** (статистик, механик, математик), **кичик илмий ходимлар** (математик-2);

СЕЙСМИК МИКРОРАЙОНЛАШТИРИШ — **катта илмий ходимлар** (инженер-геолог—2), **кичик илмий ходимлар** (инженер-геолог, геофизик);

РЕГИОНАЛ ИНЖЕНЕРЛИК ГЕОЛОГИЯСИ — **лаборатория мудири** (фан доктори ёки фан кандидати), **катта илмий ходимлар** (инженер-геолог-2), **кичик илмий ходимлар** (инженер-геолог-6).

ПАТЕНТ-ЛИЦЕНЗИЯ БЎЛИМИ — илмий ходим, кичик илмий ходим.

КОНКУРС МУДДАТИ — 21 АВГУСТГАЧА.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700128, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 3-уй. Телефон 41-43-44.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг
ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛЛАР ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудир; жисмоний тарбия ва спорт (фан кандидати, доцент);

профессорлар (фан докторлари); умумий теплотехника, гидравлика ва атроф муҳит муҳофазаси, сиёсий иқтисод;

доцентлар (фан кандидатлари): олий математика, машиналарнинг деталлари ва машина ҳамда механизмлар назарияси, кўприклар ва тоннеллар, сиёсий иқтисод, амалий математика, автотранспортдан техникавий фойдаланиш, металлар технологияси, физика, автотранспорт экономикаси ва уни ташкил этиш;

катта ўқитувчилар (фан кандидатлари): автомобиллар, рус тили, физика, электротехника ва электроника асослари;

ассистентлар: йўлларнинг тадқиқ этиш ва лойиҳалаш, чизма геометрия, умумий теплотехника, гидравлика ва атроф муҳит муҳофазаси, амалий математика, назарий механика, физика, фалсафа;
Рус тили ўқитувчиси.

ТЕРМИЗ ФИЛИАЛИ УЧУН

доцент (фан кандидати), олий математика;
ассистент: КПСС тарихи.
Конкурс муддати — 24 августгача.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, К. Маркс кўчаси, 32-уй.

●

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: учет-молия ихтисосликларида сиёсий иқтисод, қишлоқ хўжалигида хўжалик фаолиятининг анализи ва бухгалтерия ҳисоби;
кафедра катта ўқитувчиси: учет-молия ихтисосликларида сиёсий иқтисод (рус тилида);
кафедра ассистенти: қишлоқ хўжалигида хўжалик фаолиятининг анализи ва бухгалтерия ҳисоби.
Конкурс муддати — 31 августгача.
Мурожаат учун адрес: 700063, Тошкент шаҳри, 63-алоқа бўлими Олмазор кўчаси, 183-«а» уй.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
21 август соат 20.00 да
ТАМАРАХОНИМНИНГ ИЖОДИЙ КЕЧАСИ
(туғилган кунининг 80 йиллигига бағишланган)
ҚАТНАШАДИЛАР:
СССР халқ артисти,
СССР Давлат мукофотининг лауреати
ТАМАРАХОНИМ
Ўзбекистон ССР халқ артистлари: ҒАНИЖОН ТОШМАТОВ, Дилафруз ЖАББОРОВА, Тамара ЮНУСОВА, Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА, Малика АҲМЕДОВА, Муҳаббат ШАМАЕВА;
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Илёс МАЛЛАЕВ, Зиёда МАДРАҲИМОВА, Феруза СОЛИҲОВА.
Билетлар В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройи кассаларида соат 14.00 дан бошлаб сотилади.

●

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Тошкентда биринчи марта «КОХ» иллюзион шоуси гастроллари** (19.30).

Ўзбекистон ССР Геология министрлиги коллективи Ўзбекистон гидрогеология ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари, бош инженер, геология-минералогия фанлари кандидати, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог

Мурод Исмоилович ИСМОИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари институтнинг сиёсий иқтисод кафедраси мудири, доцент З. Ешимбетовга онаси

Ханифа КАРАМИШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тинглang, томоша қилинг

15 АВГУСТ, ЖУМА.

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Концерт залида — мактаб ўқувчилари». 10.25 — Ҳужжатли фильмлар. 11.00 — «Қиролларнинг охирги ўважи». Бадиий фильм. 4-серия. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Концерт. 16.45 — «Рус тили». 17.15 — «Бэк-кап оролининг сири». Бадиий фильм. 18.35 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — «Ҳамдўстлик». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Катталар учун фильм. 19.50— «Экологик кундалик». 20.30 — Телеочерк. 21.00 — Ҳиндистон оҳанглари. 21.30 — «Время». 22.05 — «Содиқ дўстлар». Кинокомедия. 23.45 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 10.55 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 11.40 — Инглиз тили. 12.10 —Фильм-концерт. 12.30— «Ҳаммамизнинг дўстимиз». Бадиий фильм. 6 ва 7-сериялар. 14.15 — Илмий-оммабоп фильм. 14.30 — Янгиликлар. 14.35 — «Онамларнинг мактаби». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Тўқчилик билан синаш». 19.20 — Л. Зыкина куйлайди. 19.50 — Илмий-оммабоп фильм. 20.00— «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 20.30—«Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Городки. СССР чемпионати. 21.15 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30— «Время». 22.05 — Санъат усталарининг концерти. 23.05 — Баскетбол. Жаҳон чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Фильм-концерт. 18.55 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — «Хат ва ҳаёт». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ирода». Телеспектакль. 2-қисм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.05 — Москва-II. 18.00 — «Қувноқ стартлар». 18.50 — Телефильм. 19.10 — Ритмик гимнастика. 19.30 — «Машаққатли йўллар». Бадиий фильм. 21.00 — «Иш жойларини аттестациядан ўтказиш — меҳнат унумдорлигини ошириш асоси». 21.30 — Москва-II.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Меҳнат шарофати». 9.30— «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 12.10 Шахмат. Жаҳон чемпионати. 12.15 — «Строитель Узбекистана». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Юлдузча». 18.15 — Ҳиндистоннинг мустақиллик кунига. 18.30 — «Инсон ва қонун». 19.25 — «Мароқли дам — меҳнатга ҳамдам». 21.15 — «Ёшлик». 22.30 — «Истеъдод қирралари». 23.30 — Дам олиш концерти.

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.